

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Τριμηνιαίο Περιοδικό
Από την Ηλεκτρονική Έκδοση
01/10/17 - 31/12/17

Τεύχος 87

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΜΕ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΟ 2018 !

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Πατριωτικό - Πολιτιστικό - Φιλανθρωπικό Σωματείο

3ης Σεπτεμβρίου 56 - 5ος Όροφος

10433 Αθήνα

Τηλ & Φαξ : 210 8226785

E-Mail : syn.syrianon@gmail.com

: synsyrianon@synd.gr

Ιστοχώρος : www.synd.gr

Ηλεκτρονική Διαδικτυακή Έκδοση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Ενημερωτικό Περιοδικό

Έτος 22ο - Τεύχος 87

ΟΚΤ – ΝΟΕ – ΔΕΚ 2017

ISSN 2241 - 9497

Υπεύθυνος Έκδοσης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος Συνδέσμου

Δημιουργία - Ενημέρωση

Κώστας Ν. Παπαπολίζος

Διόρθωση κειμένων

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

Χρήστος Θανόπουλος

Συνεργάτες παρόντος τεύχους αλφαβητικά

Δημήτρης Βόϊκος

Χρήστος Θανόπουλος

Νινέττα Κοντογεώργη

Τάκης Κυριτσόπουλος

Μαρία Ρώτα

Νίκος Σαλίβερος

Ελεονώρα Σαρρή

Γεώργιος Σαρλής

Δακτυλογράφηση Κειμένων

Ελένη Ανδρικοπούλου

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα ενυπόγραφα *κείμενα* εκφράζουν τις προσωπικές και μόνο θέσεις των *συνεργατών* συγγραφέων τους και συνεπώς δεν απηχούν τις θέσεις του εντύπου μας, το οποίο όμως διατηρεί το δικαίωμα να τα τροποποιεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΤΟΥ
2018

Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος ΙΙΙ του Καταστατικού μας και μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 15/12/2017, καλούμε τα μέλη του Συνδέσμου Συριανών στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, την Κυριακή 14/01/18 και ώρα 11:00 πμ στη Στέγη μας επί της οδού 3ης Σεπτεμβρίου 56 (5ος όροφος).

Τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης είναι τα εξής:

1. Υποβολή και έγκριση του Διοικητικού και Οικονομικού Απολογισμού του έτους 2017.
2. Ανάγνωση της έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής.
3. Απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη.
4. Υποβολή και έγκριση προϋπολογισμού του έτους 2018.

Η Συνέλευση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος V του Καταστατικού μας, πρέπει να είναι σε απαρτία με την παρουσία των μισών πλέον ενός, των μελών του Συνδέσμου μας, που είναι ταμειακώς εντάξει. Σε περίπτωση μη ύπαρξής της, κατά τα παραπάνω προβλεπόμενης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 21η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 και ώρα 11:00 πμ. στον ίδιο χώρο και τα ίδια θέματα. Η Συνέλευση αυτή θα είναι σε απαρτία με οποιονδήποτε αριθμό παρόντων μελών.

Αθήνα 15 Δεκεμβρίου 2017

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Πρόεδρος Δημήτριος Στ. Βαφίας

Υπογραφή

Ο Γεν. Γραμματέας Στέφανος Προβελέγγιος

Υπογραφή

Γνωριμία με τη Σύρο

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Οδοιπορικό στη Σύρο:

Βαθιά πίσω στο μακρινό παρελθόν, μετά το τέλος της μακραίωνης παλαιολιθικής εποχής, συναντούμε τις πρώτες ρίζες του ανθρώπου του Αιγαίου, του Κυκλαδίτη (ιδιαίτερα) που κάπου....στα μέσα της 7ης χιλιετίας π.Χ. κάνει την πιο ειρηνική επανάσταση που γνώρισε ποτέ το ανθρώπινο γένος.

Τη ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ! Το πέραςμα, δηλαδή, του ανθρώπου από το στάδιο του πλάνητα κυνηγού – τροφοσυλλέκτη, στο στάδιο του καλλιεργητή – κτηνοτρόφου, με την εγκατάστασή του σε μόνιμο οικισμό.

ΚΥΚΛΑΔΕΣ: Είναι μια χαρούμενη συμφωνία σε λευκό και γαλάζιο μέσα στο Αιγαίο, το Ελληνικό Αρχιπέλαγος.

Παντού στο Αιγαίο....Αλμύρα και φως! Και θάλασσα! Κανένας λαός δεν έζησε τόσο πολύ με τη θάλασσα, για τη θάλασσα, από τη θάλασσα...όσο οι Έλληνες και ιδιαίτερα οι Κυκλαδίτες.

Οι δομές της οικονομίας είναι ιδιαίτερα σημαδεμένες από την ανάπτυξη της ναυτιλίας, χιλιάδες χρόνια πίσω.

Οι επαφές των Κυκλαδιτών με ξένους κόσμους και λαούς τους βοήθησαν να δεχθούν νέες ιδέες και να οδηγηθούν σε νέες επινοήσεις και νέες δραστηριότητες.

Την 3η χιλιετία π.Χ. οι Κυκλαδίτες είναι μια ισχυρή ναυτική δύναμη. Στον Κυκλαδικό χώρο αναπτύσσεται ένας από τους πέντε μεγάλους πολιτισμούς του κόσμου, που για χίλια διακόσια περίπου χρόνια δημιουργεί και πλάθει μια δική του πολιτιστική φυσιογνωμία. Οι ειδικοί σ' όλο τον κόσμο αποδέχθηκαν τις θέσεις του σπουδαίου Έλληνα αρχαιολόγου Χρήστου Τσούντα, ο οποίος ονόμασε την εποχή 2.800 – 2.000 π.Χ. "Πολιτισμό Κέρου – Σύρου". Είναι τα δυο νησιά που πρόσφεραν (κατά τις ανασκαφές που έγιναν τον 19ο αιώνα), τα σπουδαιότερα ευρήματα σε τέχνη.

Στο τέλος του 19ου αιώνα ο Χρήστος Τσούντας κάνει ανασκαφές στη Σύρο και φέρνει στο φως το καλύτερο και το πιο χαρακτηριστικό δείγμα οργανωμένου, πλούσιου και πολυάνθρωπου οικισμού κοντά στη θάλασσα, με τεχνητή και φυσική οχύρωση, στην κορυφή του λόφου Καστρί, στην περιοχή Χαλανδριανή.

Η κ. Μαρίζα Μαρθάρη, όταν ήταν προϊσταμένη της Κ.Α. Εφορείας Αρχαιοτήτων, ερευνώντας τον αρχαιολογικό χώρο το 1998 έγραψε στον πρόλογο των θαυμάσιων κειμένων της:

ΣΥΡΟΣ – ΧΑΛΑΝΔΡΙΑΝΗ – ΚΑΣΤΡΙ

"Στη Χαλανδριανή είχε κάποτε το βασίλειό της μια βασιλοπούλα που την έλεγαν Ανδριανή, έγινε όμως χαλασμός κόσμου και χάλασε ο τόπος από νεροποντές. Από τότε η βασιλοπούλα ονομάστηκε Χαλ – ανδριανή και με το όνομα αυτό έμεινε γνωστή και η περιοχή όπου είχε το βασίλειό της". Και συνεχίζει η κ. Μαρθάρη "το οροπέδιο της Χαλανδριανής και το γειτονικό του ύψωμα Καστρί στην Απάνω Μεριά είναι τόποι θρύλων και παραδόσεων, όπως μου διηγήθηκε ο κ. Δημήτρης Αλτουβάς, κάτοικος της Χαλανδριανής... Ο σημαντικός αυτός αρχαιολογικός χώρος ασκεί ως σήμερα γοητεία στους Συριανούς, οι οποίοι τον αγαπούν και τον σέβονται...".

Ομηρική Συρία :

Ευτυχώς για τη Σύρο, ο Όμηρος έδωσε πολύτιμους στίχους, που παρουσιάζουν το νησί της Σύρου, όπως το διηγείται ο Εύμαιος. Όταν ο Οδυσσέας επιστρέφει στην Ιθάκη, συναντά το χοιροβοσκό του τον Εύμαιο, ο οποίος του διηγείται πώς βρέθηκε στην Ιθάκη. Σε ελεύθερη μετάφραση, ο Εύμαιος λέει στον Οδυσσέα: "Υπάρχει μια νήσος Συρία, αν την έχεις ακούσει, πιο ψηλά από την Ορτυγία (Δήλος) προς τα δυτικά της. Και δεν είναι μόνο πολυάνθρωπος, αλλά είναι ευδαίμων, έχει καλή και άφθονη βοσκή... παράγει πολύ κρασί (οινοπληθής) και στάρι (πολύπυρος)... Στο νησί αυτό υπάρχουν δύο πόλεις, τα πάντα δε σ' αυτές είναι εξ' ίσου μοιρασμένα. Και στις δύο πόλεις αυτές βασιλιάς είναι ο πατέρας μου ο Κτήσιος, γιος του Ορμένου που έμοιαζε με τους αθάνατους...." Οδύσσεια Ο στ. 403 – 485

Ακολουθεί η διήγηση του Εύμαιου στον Οδυσσέα πώς τον άρπαξαν από τη Σύρο Φοίνικες ναυτικοί.

Ανασκαφές του Χρ. Τσουντα :

Εκτός από την Προϊστορική Ακρόπολη Καστρί, ο αρχαιολόγος Χρ. Τσουντας ανέσκαψε πλήθος τάφων (περίπου 600) στην περιοχή Χαλανδριανή και έφερε στο φως πλούσια, περίτεχνα κτερίσματα* που δίνουν μια εικόνα της καλής οικονομικής κατάστασης των κατοίκων. Τα περίφημα γνωστά Συριανά "κάτοπτρα" θεωρήθηκαν αξιόλογα ευρήματα με μια υπέροχη χαρακτή διακόσμηση με σπείρες και πολύκωπα πλοία. Για τη χρήση τους διατυπώθηκαν διάφορες ερμηνείες όπως ότι ήταν σκεύη για την μεταφορά αλατιού και άλλα...

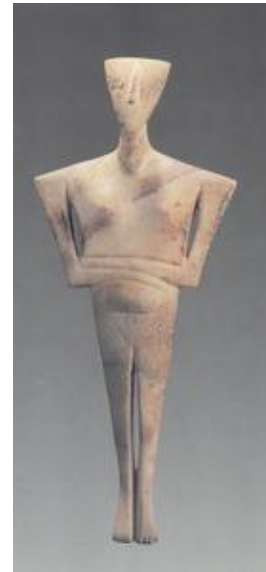
Τα Ειδώλια, αφιερώματα των Κυκλαδίων στους νεκρούς τους είναι όλα από άφθαρτο, κάτασπρο Παριανό μάρμαρο. Αποτελούν τη μεγαλύτερη και πολυτιμότερη προσφορά του Κυκλαδικού πολιτισμού στην Τέχνη. Πανέμορφα είναι τα λίγα ανδρικά ειδώλια, όπως ο αυλητής, ο αρπιστής κ.α. Η γυναίκα στην Κυκλαδική πλαστική είναι λεπτή και ανάλαφρη. Το φούσκωμα της κοιλιάς δηλώνει την μεγαλειώδη ώρα της κύησης. Είναι η γυναικεία θεότητα που παραλληλίζεται με τη μητέρα Γη.

Το τέλος του Κυκλαδικού πολιτισμού είναι γύρω στο 1900 π.Χ. περίπου. Έσβησε αφήνοντας πίσω του δείγματα μοναδικής τέχνης.

Η Σύρος, όπως και τα περισσότερα Κυκλαδονήσια, αναδύεται από τη θάλασσα με μορφή γυμνών και απότομων βράχων. Και το όνομά της, Σουρ ή Οσούρα σημαίνει βραχώδης. Ο Όμηρος την αποκαλεί Συρία.

Υ.Γ Κτερίσματα – κτέρισμα: είναι ονομασία αντικειμένων που τοποθετούσαν στον τάφο γιατί ήταν αγαπημένα του νεκρού.

Κτερίζω: σημαίνει δωρίζω, φροντίζω.

Ας γνωρίσουμε λίγη ιστορία που, ως φαίνεται, έχει άμεση σχέση με τη Νότια Σύρο που σε όλους μας είναι γνωστό ότι τραγουδήθηκε από τον Απανωσυριανό ρεμπέτη Μάρκο Βαμβακάρη με την "Φραγκοσυριανή" του.

"... θα σε πάρω να γυρίσω Φοίνικα, Παρακοπή,

Γαλησσά και Ντελαγκράτσια και ας μου 'ρθει συγκοπή..."

Δαντελωτές ακτές, αμμουδιές, τόσες δα πεδιάδες, πιο ήρεμο τοπίο αλλά και πιο πολυάνθρωπο στη μεριά του νησιού μας που βλέπει το Νοτιά. Πανέμορφα τα ... κάποτε χωριά και τώρα μικρές πολιτείες όπως η Βάρη, Αχλάδι, Μέγας Γιαλός. Ποσειδωνία, Φοίνικας κ.α.

Φοίνικας: Το μεγάλο χωριό με τ' αλμυρίκια. Ψαράδες κι αγρότες ήταν οι μόνιμοι κάτοικοι. Ξεκίνησε ψαροχώρι και είναι κωμόπολη πια. Σίγουρο και προστατευμένο αραξοβόλι είναι ο Όρμος του και καταφύγιο για τις ψαρόбарκες και τους ταλαιπωρημένους απ' το Αυγουστιάτικο μελτέμι ιστιοπλόους. Καταφυγή ήταν και για τους αρχαίους ναυτικούς Φοίνικες που διάλεξαν τον όρμο να καταλαγιάσουν. Σιγά – σιγά έγινε αποικία τους και... όχι μόνο, πήρε και το όνομά τους. Ήταν σταθμός και κόμβος το απάνεμο λιμάνι του Φοίνικα για τους θαλασσοκράτορες της προϊστορικής εποχής.

Στο ιστορικό βιβλίο του για τη Σύρο ο Ανδρέας Φραγκίδης αναφέρει: "... Ότι οι Φοίνικες ήλθον εις Σύρον, ουδεμία υπάρχει σήμερον αμφιβολία...". Παράλληλα έχουν μελετήσει και άλλοι σημαντικοί ιστορικοί του 19ου αιώνα όπως ο Τιμολέων Αμπελάς, ο Ι. Σβορώνος, ο Γάλλος καθηγητής E. Bunont ο οποίος έγραψε "... εις τα νοτιοδυτικά της νήσου κείται ο λιμήν Φοίνικας και Ποσειδείων περιβρέχων παραλίαν, εφ' ης βεβαίως εύρηνται πολλά λείψανα μαρτυρούντα την ύπαρξιν

παλαιωτάτης πόλεως... και ανηκούσης εις χρόνους προ της εισαγωγής των γνωστών ημίν γραμμάτων. Η δ' ονομασία Φοίνικας διετηρήθη μέχρις ημών αλώβητος...".

Ευτυχής για τη Σύρο, ο Όμηρος φύλαξε πολύτιμους στίχους που παρουσιάζουν το νησί όπως το είδε ή όπως άκουσε να μιλούν γι' αυτό. Όπως έγραψα και στο προηγούμενο άρθρο, όταν ο Οδυσσέας επέστρεψε στην Ιθάκη, επισκέφθηκε στην αρχή τον χοιροβοσκό του τον Εύμαιο ο οποίος δεν γνώρισε τον Οδυσσέα γιατί είχε αλλάξει την εμφάνισή του για να μην τον γνωρίσουν οι "μνηστήρες" που επεδίωκαν να πάρουν τον θρόνο του. Ο Οδυσσέας τον ρώτησε, ποιος είναι; και ο Εύμαιος του είπε, (όπως και στο προηγούμενο άρθρο), ότι κατάγεται από τη νήσο Συρίη, που βρίσκεται δυτικά της Δήλου. Το νησί έχει πολλούς ανθρώπους, έχει πλούτο και παράγει πολλά προϊόντα. Έχει δύο πόλεις και βασιλιάς ήταν ο πατέρας του ο Κτησίας, γιος του Ορμένου που έμοιαζε με τους αθανάτους.

Μετά από μια σύντομη περιγραφή του νησιού που έγινε από τον Εύμαιο, διηγήθηκε στον Οδυσσέα πως τον άρπαξαν από τη Σύρο Φοίνικες ναυτικοί.

Η απαγωγή του μικρού Εύμαιου (μετάφραση)

Ο Εύμαιος διηγείται: "Σ' αυτό το νησί ήλθαν άνδρες Φοίνικες έμπειροι ναυτικοί, αισχροκερδείς, πλεονέκτες, κουβαλώντας χιλιάδες κοσμήματα στο σκάφος τους. Υπήρχε στο σπίτι του πατέρα μου γυναίκα από τη Φοινίκη καλής και ενδόξου καταγωγής και πολύτιμη για την εργασία την οποία γνώριζε. Αυτή η γυναίκα, οι αρκετά πανούργοι και πονηροί Φοίνικες την ξελόγιασαν. Και κάποιος, που τη βρήκε να πλένει κοντά στο σκάφος, άρχισε να της μιλά για έρωτα, που αποπλανά και ευχαριστεί τα μυαλά των γυναικών. Κάποιος άλλος τη ρώτησε από που ήταν και πως είχε βρεθεί εδώ. Κι εκείνη του φανέρωσε το πατρικό της σπίτι. Πατρίδα μου, είπε, είναι η πλούσια Σιδών. Είμαι κόρη του πλούσιου Αρυβάντα. Με άρπαξαν ληστές Τάφιοι ενώ γυρνούσα απ' το χωράφι και σ' αυτού του ανθρώπου εδώ το σπίτι μ' έφεραν και με αγόρασε με βαρύ τίμημα. Της είπε πάλι ο άνδρας που πλάγιασε κρυφά μαζί της: έλα μαζί μας να πάμε στην πατρίδα σου, στο πλούσιο σπίτι σου και να δεις τον πατέρα και τη μητέρα σου.

Η γυναίκα του είπε να της ορκιστούν οι ναύτες ότι θα την μεταφέρουν πίσω στην πατρίδα της άβλαπτη. Έτσι τους είπε και όλοι ορκίστηκαν. Μετά τον όρκο τους είπε: Σιωπή τώρα και κανείς να μη μου μιλήσει όταν με δει στο δρόμο ή στη βρύση, μήπως κάποιος το πει στον γέροντα στο παλάτι και με δέσει με δεσμά κι εσάς όλους σας καταστρέψει.

Κρατάτε το μυστικό κι όταν το καράβι σας γεμίσει με πιαμάτες, ας τρέξει κάποιος στο σπίτι να μου πει την είδηση, διότι και χρυσό, όσο μπορώ στα χέρια μου θα πάρω. Και το παιδί του βασιλιά, που εγώ ανατρέφω στο παλάτι, θα το φέρω μαζί μου στο φτερωτό καράβι και θα 'χετε πολύ όφελος όπου κι αν το πουλήσετε...".

Επειδή η σελίδα της εφημερίδας δεν θα χωρέσει όλο το κείμενο, περιγράφω την υπόλοιπη και ενδιαφέρουσα διήγηση του Εύμαιου: "Η τροφός Φοίνισσα μπήκε στο βασιλικό παλάτι, οι Φοίνικες έμειναν λίγο καιρό στο λιμάνι για διάφορες προμήθειες. Όταν το πλοίο ήταν έτοιμο, ένας άνδρας εστάλη στο παλάτι,

προσποιούμενος τον έμπορο και έκανε νόημα στην τροφό. Εκείνη άρπαξε κρυφά το παιδί και πήγε στο πλοίο που απέπλευσε με ούριο άνεμο.

Έπλεαν έξι ημέρες και νύχτες, αλλά την έβδομη η Φοίνισσα τροφός πέθανε. Την έριξαν στη θάλασσα λεία στα ψάρια. Ο δε άνεμος και τα κύματα έφεραν το πλοίο στην Ιθάκη όπου ο βασιλιάς Λαέρτης αγόρασε τον βασιλόπαιδο Εύμαιο από τους Φοίνικες πειρατές" Οδύσσεια Ο, 403-485

Η Ομηρική περιγραφή για το νησί μας, είναι πηγή ιστορικών και γεωγραφικών πληροφοριών που αξιολογήθηκαν από πολλούς αρχαίους ιστορικούς και συγγραφείς, αλλά και από νεώτερους και αποδέχθηκαν ότι η Ομηρική "Συρίη" είναι η Σύρος ή Σύρα. Ο σπουδαίος συγγραφέας του νέου Ανάχαρση λέει: "Ιδού η εύκαρπος νήσος Σύρος, οία (η οποία) παρεστάθη υπό των αρχαιοτέρων. Αυτή είναι η πατρίς του φιλοσόφου Φερεκύδους....".

Το ότι η Σύρα είναι πατρίδα του Φερεκύδη δεν αμφισβητείται από κανέναν ιστορικό.

Η Ομηρική περιγραφή της Σύρου με το στίχο: **"Ενθα δύο πόλεις, δίχα δε σφίσι πάντα δέδασται..."** δεν αμφισβητεί ότι κατά την αρχαιότητα υπήρχαν στο νησί δύο πόλεις. Η μια θα πρέπει να ήταν όπου είναι η σημερινή Ερμούπολη, η δε άλλη στην παραθαλάσσια περιοχή "Ποσειδεια" (Ντελαγκκράτσια) και Φοίνικα με βασιλιά τον Κτησία.

Το λιμανάκι του Φοίνικα

"Γράμματα". Είναι ο βράχος με τις χαραγμένες επιγραφές:

Οι ακτές της Σύρου είναι πολλές και πανέμορφες κι έχουν συνολικό μήκος περίπου 87 χιλιόμετρα. Στο βορειότερο άκρο του νησιού είναι το ακρωτήριο Τρίμεσος ή Πετρίτης. Το νοτιότερο είναι το Βελοστάσι ή Βιγλοστάσι, ανατολικότερο οι Φωκιότρυπες και δυτικότερο το Ατσιγγανόκαστρο. Ανάμεσα στα ακρωτήρια αυτά σχηματίζονται πολλοί φυσικοί όρμοι και ορμίσκοι, που προσφέρονται στον κάθε επισκέπτη για κολύμπι και ψάρεμα. Στη δυτική πλευρά του νησιού ο βορειότερος όρμος είναι ο όρμος των Γραμμάτων. Σ' αυτά τα βράχια,

που έχουν ένα ωχροκίτρινο χρώμα, ίσως είναι ένα είδος πωρόλιθου που χαράζεται εύκολα, οι αρχαίοι ναυτικοί χάραξαν τις ευχές ή τις ευχαριστίες τους στους θεούς που τους προστάτευαν. Σε μερικούς βράχους είχαν σκαλίσει απλώς τα ονόματά τους ή τα ονόματα των караβιών τους. Σ' αυτόν τον απάνεμο όρμο έβρισκαν καταφύγιο από την κακοκαιρία οι ναυτικοί. Εκεί φουντάρανε κάθε λογής πλεούμενα και προσμένανε να γαληνέψει η θάλασσα και να συνεχίσουν το ταξίδι τους.

Στον χρόνο της αναμονής χαράζανε προσευχές και ευχαριστίες στους θεούς τους. Οι πιο πολλές από τις επιγραφές χρονολογούνται στους Ρωμαϊκούς ή τους Βυζαντινούς χρόνους, ενώ υπάρχουν και μερικές βενετσιάνικες ή τούρκικες. Αρκετές από τις επιγραφές έχουν καταστραφεί από τις καιρικές συνθήκες ή ... από ανθρώπινη επέμβαση.

Η καλύτερη πραγματεία για τις επιγραφές στα "Γράμματα", αλλά και σε άλλες περιοχές της Σύρου εκδόθηκε το 1875 από τον συριανό αρχαιολόγο Κ. Στέφανο. Πρέπει να υπήρχαν στους βράχους των Γραμμάτων περισσότερες από 300. Πολλές φιλοξενούνται στο Αρχαιολογικό Μουσείο στην Ερμούπολη, αλλά και σε άλλα Μουσεία του κόσμου. Από κάποια επιγραφή συμπεραίνεται ότι... ίσως... μπορεί να υπήρχε στο μυχό του κόλπου οικισμός και ιερό στην περιοχή, Αφιερωμένο στον Άγιο Φωκά!

Οι επιγραφές στα Γράμματα είναι χαραγμένες σε πλάκες που βρίσκονται στο εξωτερικό μέρος του κόλπου. Σ' αυτές δεν υπάρχει καμία χριστιανική. Στις εσωτερικές θέσεις του κόλπου οι επιγραφές αναφέρονται στου θεούς. Υπάρχουν όμως και πολλές χριστιανικές.

Χριστιανικές Επιγραφές :

Οι περισσότερες επιγραφές (περισσότερες από 50) βρίσκονται (ή μάλλον βρισκόντουσαν) μέσα στον όρμο των Γραμμάτων. Αν μπορέσει κανείς να διαβάσει προσεκτικά, θα καταλάβει ότι όσοι από τους ναυτικούς βρέθηκαν σ' αυτόν τον προστατευμένο όρμο από τις μεγάλες θαλασσοταραχές, φαίνεται ότι οι επιγραφές τους ζητούν παρακαλώντας τη βοήθεια του Χριστού και την ευχή του ώστε να έχουν "εύπλοια" = (καλό ταξίδι) και υπόσχονται ότι αν όλα πάνε καλά θα ευχαριστήσουν και θα προσκυνήσουν.

Σε πολλές επιγραφές υπάρχουν και ονόματα των ναυτικών που ως φαίνεται είναι εκτός από Ελληνικά και Ρωμαϊκά (από Σικελία, Ακράγαντα) κ.α. αλλά και από Αίγυπτο, Ιωνία και άλλες χώρες της Μεσογείου. Οι περισσότερες επιγραφές αρχίζουν με τις λέξεις: "Κύριε βοήθει" ή "Κύριε σώσον", με γράμματα ρωμαϊκής εποχής και ... πολλές λέξεις ήταν ανορθόγραφες όπως μια επιγραφή: "Κύριε βοήθη του δούλου σου Θωμάν και Γεωργίου... κε της αδελφής αυτού αμήν, κε βοήθησον το πλύον.... λαλιθίο". Μια άλλη γράφει: "Κύριε, βώθη το δούλο σου... Αναγνώστου Ηω Ιωάννου Ναξήου. Εγράφησαν το μήνα Απρηλήο πρότη..." Πολλές χριστιανικές επιγραφές ανήκουν, (όπως αναφέρει στο βιβλίο του ο Α. Φραγκίδης) σε: "Ανδρίους, Παρίους, Ναξίους, Θηραίους, Εφεσίους, Μιλησίους, Ροδίους, Περγαίους, Σμυρναίους, κ.α."

Είναι πολλές οι επιγραφές που αναφέρουν τον τόπο τη χώρα ή την πόλη απ' όπου ερχόταν το κάθε πλοίο:

"Κε σόσον τω πλοίον Μαρία Ισφόρου Πίνα...". Μια άλλη επιγραφή "Κύριε βοήθι_τω δούλω σου Γοργωνιώ Παρίω κε βοήθει..." Άλλη επιγραφή "Χρ... βοήθει τω δούλω σου Ευλιμενίω Εφεσίω Χ της Ασίας και τοις συν πολίτες τοις αυραρίοις"

Αυράριοι – ακτατιι = Χρυσοχόοι, όπως ερμηνεύει ο Κ. Στέφανος."

Υπήρχε πόλις ;

Όπως αναφέρουν σήμερα, αλλά και παλαιότερα, όσοι αρχαιολόγοι ερεύνησαν όλη αυτή τη βόρεια περιοχή του νησιού μας αποκλείουν ότι υπάρχει πόλη σ' αυτή την ορεινή περιοχή. "... αι ορειναί σειραί αι καλύπτουσαι αυτό, όλως ξηραί και άγονοι... δεν δικαιολογεί την ύπαρξιν πόλεως πολυανθρώπου μάλιστα, ώστε τα Γράμματα να υφίσταται λιμήν προσορμιζόμενων..." έγραψε ο Α. Φραγκίδης. Και φυσικά δεν βρέθηκαν αρχαία κτίρια, ούτε ερείπια πουθενά. Δεν αποκλείεται, βέβαια, να υπήρχε μια μικρή πολιτειούλα και να βρίσκεται στο βυθό. Ίσως και όχι. Εκεί κοντά στον όρμο της Λείας υπήρχε ίσως ένας ναΐσκος του Αγίου Φωκά.

Η Ναυτιλία στην αρχαιότητα :

Με αφορμή τις τόσες πολλές επιγραφές πιστεύουμε ότι η ναυτιλία είχε μεγάλη ακμή και βέβαια και το εμπόριο ήταν σημαντικό σε εκείνα τα αρχαία χρόνια, εφ' όσον η συγκοινωνία των νησιών ήταν... "πλήρης" και πολλά πλοία διέσχιζαν το Αιγαίο για να φθάσουν σε διάφορες πόλεις και κράτη της αρχαίας εποχής.

Πρεσβευτές, ύπατοι, χιλιάρχοι, στρατιώτες, ναύτες κ.α. ταξίδευαν από τα Ρωμαϊκά χρόνια μέσω Σύρου, (η οποία δεσπόζει στο Αιγαίο) γι' αυτό και υπάρχουν τόσες πολλές επιγραφές, τις οποίες ανακαλύπτουν οι αρχαιολόγοι μόνο σε περιοχές με τόσο καλά λιμάνια.

Οι επιγραφές των Γραμμάτων δείχνουν ότι δεν γράφτηκαν από ανθρώπους της τέχνης και της μόρφωσης αλλά από απλούς καθημερινούς ναυτικούς μιας σκοτεινής εποχής που δεν γνώριζαν σχεδόν καθόλου... παρά λίγα μόνο γράμματα.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΒΡΑΧΟ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Οι «Συριανές Ιστορίες» δεν είναι άλλο από αυτοτελή διηγήματα παρμένα από το ανέκδοτο βιβλίο μου «Το έπαθλο».

Αναφέρονται στην παλιά Ερμούπολη, στην παλιά γειτονιά, στα λαϊκά παλιά σοκάκια και στη διαχρονικότητα της εφηβείας μας, διαλαμβάνοντας ιστορίες άλλοτε πραγματικές και άλλοτε φανταστικές.

Τα πρόσωπα που μετέχουν ουδεμία σχέση έχουν με υπαρκτά άτομα του παρελθόντος και απώτερος σκοπός μου δεν είναι η λαιμορία ή η γελοιοποίηση, αλλά η αναφορά σε μια απτή καθημερινότητα, που έφυγε ανεπιστρεπτή.

Ο διαχρονικός Ρωμιός έχει εδώ πρωταγωνιστική παρουσία μετερχόμενος ψευτιές, κομπίνες και μικροαπάτες, προκειμένου να επιβιώσει, ενώ πολλές φορές η θεία δίκη έρχεται ν' αποκαταστήσει την τάξη των πραγμάτων.

Μακροσκοπικές ανθρώπινες ιστορίες, που ενέχουν τραγικές πραγματικότητες.

Τάκης Κυριτσόπουλος

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΣΥΡΑΣ

Από τον Τάκη Κυριτσόπουλο

Καραμελοπωλείο «Η Αίγυπτος»

Το καραμελοπωλείο «Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ», που ήτανε στου δρόμου μας τη γωνία, ξεχώριζε με διαφορά απ' τα αποδέλοιπα μαγαζάκια του είδους του, όπως του Κλαδά, του Μυτητή, του Κοκολάτου, της Κούλας της χοντράς ή του Αμερικάνου. Η μόνη αιτιολογία της άνθισης αυτού του καταστήματος συνίστατο στο γεγονός πως η ιδιοκτήτριά του, η κερά 'Ρνούλα, τηρούσε απαρέγκλιτα την εμπορική δεοντολογία και, πάνω απ' όλα, δεν έδινε ποτέ βερσέ σε άνθρωπο!

«Έχεις παιδάκι μου, παράδες; Να σου δώκω ό,τι τραβά η ψυχή σου και να σου κάνω και δέκα ρεβεράντζες περιπλέον, που λέει ο λόγος. Αν πάλι είσαι στεγνός σαν φιλίτι λαμπόγυαλου, σύρε παρέκει να ψουνίσεις».

Συνιδιοκτήτης, αλλά μόνο κατ' όνομα, ήταν ο άντρας της ο μαστρο-Βαγγέλης ο ασπριτζής με τ' όνομα, αλλά το χαϊδευτικό του ήτανε Ζεβανζέλ, που το είχε λάβει τότε που εργαζότανε στην Αίγυπτο.

Ο Ζεβανζέλ είχε καβατζάρει τα εξήντα πέντε εκείνη την εποχή αλλά εξακολουθούσε να δουλεύει σαν σκυλί!

Το παράστημά του ήταν αρχοντικό, παρόλο που η κατατομή του προσώπου του πρόδιδε αγαθότητα και αφέλεια, όπως και η ματιά του άλλωστε, ενώ το πηγούνι του είχε ένα επιγναθικό τελείωμα. Ωστόσο, δεν έπαυε να είναι άνθρωπος μιας άλλης εποχής με αντιφατικές ενίοτε συμπεριφορές. Φτωχοαλαζόνας μα και ελεήμων. Γαλαντόμος στο έπακρον αλλά και φειδωλός ταυτόχρονα οσάκις η συμβία του ήτανε παρούσα. Παραδοξολόγος ίσαμε τα όρια της τερατολογίας όταν διηγούτανε ιστορίες στα παιδιά. Αφελής ευκολόπιστος, χειραγωγήσιμος και φωνακλάς, ενώ παράλληλα η εργασιομανία του ήτανε παροιμιώδης!

Η συμβία του η Ερνούλα η απλά 'Ρνούλα όπως την αποκαλούσε στις ιδιαίτερες στιγμές τους, μια τετραπέρατη δυναμική γυναίκα, Σμυρνιά στην καταγωγή, μια πραγματική ηγερία στα εβδομήντα της – χωρίς τα καλοκαίρια- δέσποζε του χώρου, μονονότι εμφανισιακά έμοιαζε με πάπυρο παλίμψηστο και ο σωματότυπός της παρέπεμπε στην Οσία Περπέτουα, δοξασμένο τ' όνομά της.

Είχανε και μια ψυχοκόρη τη Ζία, που στα τριάντα της διατηρούσε μια νεανική ειδή προσώπου και μια ευκινησία γαζέλας παρά τα παραπανίσια της κιλά!

Στο σπιτικό τους, ένα δίπατο γωνιακό, πανταχόθεν ελεύθερο, ζούσε σώγαμπρος ο Θράσος κοντά πέντε χρόνια. Σαραντάρης με κατσαρό μαύρο μαλλί και παχύ μουστάκι στο σωστό αχταρμά και χαλασμένο τ' αριστερό του ματάκι, αποτελούσε το άγος και την ντροπή του σπιτικού. Άνεργος μακροχρόνια, αμακαδόρος παραδοσιακός, όμως έξυπνος.... κάλτσα, είχε κάνει στο μεταξύ δύο παιδιά με τη Ζία και τώρα περίμεναν το τρίτο. Η κομπίνα η καθημερινή είχε γίνει βίωμά του και μετερχότανε κάθε θεμιτό και αθέμιτο μέσο σε βάρος των πεθερικών του.

Έπινε σπέρτα, ξενοκοιτούσε γυναίκες, πείραζε τα μικρά στο δρόμο, φουμάριζε αρειμανίως, καταχέριζε τη Ζία έκαστη Τετάρτη και Παρασκευή και ξεψείριζε το μπεζαχτά του καταστήματος σε κάθε ευκαιρία!

Κάποιοι λέγανε μάλιστα πως είχε κάτι..... μαυρίλες στο χαρτί του. Όμως, παρά το ασυγκάλυπτο μίσος που έτρεφε γι αυτόν η Ερνούλα, ο κύριος κατάφερνε να βγαίνει πάντα αφρός χάριν στην ερωτική έλξη που ασκούσε στη Ζία, αλλά και στην ανεχτικότητα του Ζεβανζέλ, που τον είχε τοποθετήσει προπονητή της ομάδας, της Σφαιρ Ρόστιμπακ, στην οποία προήδρευε.

Την παραμονή του όμως στο σπίτι ενίσχυε κυρίως η ύπαρξη των παιδιών, μονονότι δεν είχε έρθει ακόμα με τη Ζία σε γάμου κοινωνία!

Το μονόχωρο μαγαζάκι, δύο επί τρία, παραφορτωμένο με κάθε λογής πραμάτεια αποτελούσε αληθινό πειρασμό για τα παιδιά, αλλά και για τους μεγάλους, ας μη γελιόμαστε. Απάνω στους πάγκους και τα τεζά σε σειρά και λογαριασμό, αραδιάζονταν γυάλες με κάθε είδους καραμέλες, όπως γάλακτος, τσάρλεστον, αστακού, κανέλας, μέντας, λεμονιού, καθώς επίσης και νυχόσχημες παστίλιες ροδοζάχαρης και ευκαλύπτου, τα περίφημα σανσέ.

Σε ανοιχτά χαρτόκουτα μοστραρίζονταν σοκολάτες υγείας, τρουφάκια, παστοκύδωνα, καρύδες, παστέλια, μαντολάτα και λαθραίες, δήθεν, τσιχλόφουσκες Αμερικής. Στα ράφια και στα σκελετά πάνω απ' τους πάγκους υπήρχανε χωρίσματα, που έβριθαν από βαρακώματα, συρμακέζια, είδη προικός από δεύτερο χέρι, μπίλιες πουλουδάτες, βζωνάκια σουβενίρ, νήματα μουλινέ ή κοττόν περλέ σε ανεμάκια, τσιμπιδάκια φρυδιώνε, τσακμακόπετρες, κολλαρισμένες μουσελίνες, εμπρόντερις χειροποίητα καθώς και τσεβρέδες ρελιασμένοι και έτοιμοι σε πρώτη ζήτηση. Ακόμα ψηλότερα επιδεικνύονταν κολεξιόν με φερμουάρ εισαγωγής, χρυσά τιρτίτια, σταμπάτα ελληνικά κεντήματα, δαχτυλήθρες, φουρκέτες, φιαλίδια με ασετόν, μασουράκια, αιθήρια έλαια, πούντρες, μάσκερες, κραγίονια, μαντέκες για μύστακες ανθρώπων προϊούσης ηλικίας, καθώς και πατσουλιά, σκιές ματιών και γαλακτώματα για ριμέικ ρυτίδων, όλα σε τάξη και σειρά, όλα πλούσια και άφθονα, όχι τσουρουύτικα πράματα. Στο χώρο του διαθύρου, μέσα σε ματαλλικό ερμάριο με διαβαθμισμένα συρτάρια και με ένδειξη καλλίγραμμης λετρίνας στο καθένα, φυλαγόταν το φαρμακευτικό υλικό. Οξυζενές, οινόπνευμα μπλε και όχι άσπρο (γιατί το έπινε ο Θράσος), υδρόφιλος βάμβαξ, τσιρότα, έμπλαστρα, βιζαγάζια, κοκοράκια σε σκόνη για τον πονοκέφαλο, αλγκόν, καλμόλ, ασπιρίνες και βάμμα ιωδίνης ήταν μερκά απ' αυτά. Παράλληλα, σε περίοπτο σημείο, μοστράρονταν θαλασσιές χάντρες για το μάτι το μοχθηρό, μαντσούνια για την αβασκανία, την ανδρόπαυση και το αμποδέσιμο, φυλαχτά για τη γλωσσοφαγιά και το κακό συναπάντημα, αλλά και αβασκαντούρια αγιονορείτικα προκειμένου να ξορκίζονται τα ζούδια και τα παγανά.

Το μισό δάπεδο κάλυπτε ταπέτο γύφτικο, που είχε απάνω του σχέδια σταμπαρισμένα με αράπη και χανούμισσες και σε κάπως υπερυψωμένη γωνία δέσποζε η μεγάλη ξύλινη μπερζέρα για να κάθεται ο καταστηματοάρχης και να ομιλεί.... από άμβωνος, ενώ πέριξ υπήρχανε σκαμνάκια και κιβώτια της ΟΥΡΝΑ για τους θαμώνες. Όμως, το πιο γουστιζικό ήτανε το μαγκάλι με τις δύο στητές τσιμπίδες, που άναβε χειμώνα- καλοκαίρι κατόπιν απαίτησης του Ζεβανζέλ, ο οποίος υπόφερε από τα ρευματικά του!

Πρώτη απ' τις καθημερινές επισκέπτριες μπήκε στο ψιλικατζίδικο η κυρά Καλλιόπη, η φαρμακόγλωσσα του μαχαλά, που χαιρέτησε συνεσταλμένα την Ερνούλα, παραμέρισε με το χέρι της μια κρεμασμένη γλοιώδη μυγοπαγίδα και έριξε μια ματιά γεμάτη φθόνο στο εμπόρευμα.

-Πω πω πω Ερνούλα μου, εδωνανά είναι "μέτρα μηλιά τα μήλα σου!"

-Να ψουωίζουμε όμως και κατιτίς, κυρά Καλλιόπη μου, να βγει κι αυτό το ρημάδι. Όχι μόνο αβανιές και κουσκουριά, έτσι; Μέσα σε λίγα λεπτά αριβάρανε και οι άλλες γειτόνισσες, η Κλειώ, η Τερψιχόρη, η Θάλεια, η Μελοπομένη, η Ευτέρπη, η Ερατώ, η Πολύμνια, η Ουρανία και η Φωτούλα.... πρώην Φώτης με το συμπάθιο, και πήραν τις θέσεις τους. Η παχιά χωνεμένη σποδιά του μαγκαλιού απέπνεε αφόρητη ζέστη και στα τζάμια σχηματίζονταν σταγόνες. Πάνω απ' τη χόβολη, σε μαντεμένα μασιά, ψηνόντουσαν συκοπιταρίδες και μια στιγνή λεμονόκουπα στο άκρο ανάδενε μια εξαίσια οσμή. Οι γυναίκες βγάλανε τις βελόνες τους και περιμένανε την Ερνούλα να αρχινήσει πρώτη το λόγο κατά τα σιωθότα του μαγαζιού. Εκείνη σιγόβηξε για να καθαρίσει λίγο ο λαιμός της και περιέφερε το βλέμμα σαν πύρινη δέσμη ολοκυκλικά κοιτάζοντας στατικά την κάθε μία σε σημείο, που αναγκάστηκαν όλες τους να χαμηλώσουνε τα μάτια!

Για περίπου πέντε λεπτά καμιά τους δεν αποτόλμησε ν' ανοίξει κουβέντα και όλες τους καταγίνονταν με τα εργόχειρά τους. Η πρώτη απ' αυτές έπλεκε μποξά μπλε-μαρέν για το κρύο. Η δεύτερη ζακάρ πουλόβερ. Η τρίτη πλάνωνε τον καβάλο στο ντρίλινο παντελόνι του αντρού της, που την επαύριο έπρεπε να παραστεί αξιοπρεπώς στο σινάφι των εκδορέων. Η τέταρτη μαντάριζε τους τραντέδες και τις τρέσες στο φορεματάκι της ανεψιάς της. Η πέμπτη έραβε ροζ ζιπουνάκι για την αγγόνα της. Η έκτη τυλιγάδιαζε την εταμίνα της, η έβδομη χρυσοπλούμιζε με συματερό μπορσίμ τα προικιά της στερνοκόρης της, η όγδοη είχε καταπιαστεί με κάποιο σταυρογάζι, η ένατη απείχε κάθε εργασίας λόγω καρναβίτσας στο δάκχυλο και η Φωτούλα φιλοκεντούσε με πλακοβελονιές μια έντεχνη μπορντούρα άκανθας πάνω σε σηρικό βλατί τροσαρισμένο σε τελάρο. Ήτανε ένα όντως υπέροχο περκάλι με ολοκέντητη οργάντζα και διπλό αζούρ!

-Πότε, βρε Φώτη, θα μάθεις κι εμάς να κεντάμε έτσι, έκοψε τη σιωπή η Πολύμνια, μια μεσόκοπη με συγκλίνοντα στραβισμό.

-Αχ, ετοιμάζω κι εγώ τα προικιά μου κορίτσια, μπας και δω το καλό ριζικό μου, απάντησε ο Φώτης με φωνούλα καστράτο.

-Ποιό ριζικό σου, μωρή καλικάτσου, διέκοψε άγρια η Ερνούλα. Εδώ εμείς και δεν μποράμε να στρατέψομε κοπέλες σαν τα κρύα τα νερά !

-Καλά, καλά. Θα με δεις μια μέρα, Ερνούλα, να ξεπαραβγαίνω σε λούσα και τον πρόεδρό μας τον Χατζηγιώργη, τσίριζε η Φωτούλα και πάτησε διερχόμενη κατσαρίδα.

-Αυτός μάλιστα, επενέβη με ανυπόκριτο θαυμασμό η Κλειώ, ο άνθρωπος ξέρει να ντύνεται κιμπάρικα!

-Ουφ, πολύ εξαντρίκ όμως βρε παιδί μου, επέμεινε η Φωτούλα, που δεν έκρυβε το φθόνο της για τον καταξιωμένο πρόεδρό της, ο οποίος της είχε υφαρπάξει τηηγεσία για μια ψήφο διαφορά!

Ταυτόχρονα μπήκε στο κατάστημα ένας μπόμπιρας, χαιρέτησε σεβαστικά και άφησε πάνω στον πάγκο δέκα πεντάρες νέας κοπής.

-Θα 'θελα ένα πενηνταράκι σανσέ, κερά 'Ρνούλα....

-Θέλεις να είναι απ' τα ροζέ παιδί μου ή προτιμάς απ' τα πράσινα, που κάνουνε και καλό στον ουρανίσκο;

-Σανσέδες να 'ναι και ό,τι να 'ναι....

Έβγαλε τότε εκείνη απ' τη γυάλα μερικά σανσέ κόκκινα και αρχίνηξε να τα μετρά με τρεμάμενο χέρι.

-Δέκα πέντε, γιέ μου. Άνυε να σου βάλω από πάνου και λίγη ζαχαρίτσα να σε γλυκάνω...

Εύγε, κυρά «Ρνούλα, είπε διακριτικά η Μελπομένη. Αυτός ο Μυτητής απέναντι δώνει μόνο οχτώ στο πενηνταράκι.

-Αυτός, κυρά μου, πίνει και τα βλέπει όλα.....διπλά!

-και γιατί άραγε η γυάλα σου έχει τόσο μικρό στόμιο, αρώτηξε να μάθει η Ευτέρπη, γυναίκα με νοητική υστέρηση.

-Καλώς κάμεις, που αρωτάς, ξαδέρφη και θα σου ξηγήσω. Λοιπόν, ο άντρας μου, ο Βαγγέλης, και γι' αυτό βρισκόμαστε σ' αυτό εδώ το μουφλουζελίκι, αντί να μετράει τα σανσέ όπως ελόγου μου, ξέρεις τι κάνει?

-Σίγουρα θα τα δώσει με το ζύγι όπως κάνουνε όλοι οι τίμιοι ψιλικατζήδες της αγοράς. Και στον Αξό έτσι λειτουργούνε.

-Κάθε τόπος και ζακόνι, κάθε μαχαλάς και τάξη, Ευτέρπη. Εμείς είμαστε καταστηματαρχές άνθρωποι και εδώ μέσα απερνάει μόνο το edικό μου και δώκε τώρα μισό κιλό προσοχή να στο ξηγήσω με λόγια που καταλαβαίνει κι.... ένας συνταξιούχος!

-Κάντο μου λιανά....

- Ο Βαγγέλης λοιπόν βουτάει μέσα στη γυάλα τη χερούκλα του και όσα τραβήξει η καλάδα! Βλέπεις βαριέται το μέτρημα ο κύριος και μπορεί να πιάσει και είκοσι σανσέδες στο πενηνταράκι!

-Απίστευτο!

-Όμως έχουνε γνώση οι φύλακες! Πήγα κι εγώ και αγόρασα απ' του Μελάνη μια γυάλα με τέτοια άνοιγμα, ώστε να μη μπορεί να βγάλει με τη χούφτα του πάνω από δεκαπέντε σανσέ μεμιάς.....

-Μένω άναυδη!

Διαφορετικά μένει το χέρι του εγκλωβισμένο μέσα στη γυάλα και πρέπει να φωνάζει την... πυροσβεστική να το ξελευτερώσει!

-Καλέ αυτό το 'χω διαβάσει κι εγώ στη φυσική ιστορία με τους χιμπατζήδες και την καρύδα, πετάχτηκε η Τερψιχόρη θέλοντας να κάνει επίδειξη γνώσεων στην ομήγυρη.

Η Ερνούλα απέστρεψε αποδοκιμαστικά το πρόσωπό της και συνέχισε.

Τις προάλλες εγώ η ίδια τον έπιασα στα πράσα να καλεί σε βοήθεια, γιατί δεν μπορούσε να βγάλει το χέρι του απ τη γυάλα...

-Ασφαλώς θα 'χε πιάσει πάνω από δέκα πέντε σανσέ συμπέρανε η Θάλεια με το κουτό της το μυαλό.

-Όχι ανόητη. Απλά ο Βαγγέλης μου δεν είχε φροντίσει να διαβάσει.... φυσική ιστορία, όπως η Τερψιχόρη από δω!

Από τον κόσμο των φυτικών ειδών

Α Μ Α Ν Ι Τ Ε Σ

Γεωργίου Π. Σαρλή

Αμανίτες καλούνται οι εξελιγμένες μορφές των μυκήτων που είναι γνωστές με το κοινό όνομα **μανιτάρια** (αρχ. μύκης, αγγλ. fungus από την ελληνική λέξη σπόγγος ή σφόγγος, λόγω της σπογγώδους των περισσότερων υφής).

Οι μύκητες γενικώς είναι κατώτεροι φυτικοί οργανισμοί και ετερότροφοι, δηλαδή στερούνται χλωροφύλλης και δεν φωτοσυνθέτουν. Δεν ανήκουν στα λαχανικά, οπότε δεν εντάσσονται στο φυτικό βασίλειο, αλλά αποτελούν ένα ιδιαίτερο πολυάριθμο άθροισμα οργανισμών, που καταλαμβάνει στον πλανήτη τη δεύτερη θέση μετά τα πολυπληθή έντομα.

Επιπλέον δεν σχηματίζουν γνήσιους ιστούς και το βλαστικό τους σώμα (θαλλός), που καλείται μυκήλιο (mycelium), αποτελείται από διακλαδιζόμενα νήματα, τις υφές (hyphae). Έτσι, οι μύκητες που σχηματίζουν τυπικό μυκήλιο χαρακτηρίζονται ως μυκηλιακοί μύκητες (filamentous fungi).

Αναπτύσσονται σε όλα τα είδη βιοτόπων της γης και περιλαμβάνουν 100.000 περίπου γνωστά είδη, με τα όριά τους να είναι ακόμη άγνωστα. Αναλόγως δε του τρόπου θρέψεως διακρίνονται σε σαπροφυτικούς που χρησιμοποιούν ως τροφή νεκρές οργανικές ουσίες, παρασιτικούς που διαβιώνοντας επάνω ή μέσα σε ξενιστές προσλαμβάνουν από αυτούς την τροφή τους και σε συμβιωτικούς που για τη διατροφή τους έχουν αναπτύξει μια στενή σχέση αλληλοεξαρτήσεως με άλλους οργανισμούς, όπως στις λειχήνες, μυκόρριζες κ.ά.

Σημαντικοί είναι οι σαπροφυτικοί μύκητες, οι οποίοι μαζί με διάφορα βακτήρια έχουν την ικανότητα να διασπούν τις οργανικές ουσίες και μάλιστα τις κυτταρίνες και λιγνίνες, συμβάλλοντας έτσι στη χουμοποίηση τους και στην απελευθέρωση ανόργανων συστατικών. Στη συνέχεια βοηθούν στην ανακύκλωσή τους και στην απόδοσή τους στο έδαφος σε μια εύληπτη για τα φυτά μορφή. Όμως υπάρχουν και σαπροφυτικοί μύκητες που προκαλούν ζημιές στα τρόφιμα, στην αποθηκευμένη ξυλεία, στο χαρτί, στα υφάσματα, στα δέρματα, στις κόλες και σε διάφορα άλλα προϊόντα.

Πολλαπλασιάζονται αγενώς και εγγενώς, καθώς και με ένα τρίτο τρόπο που είναι γνωστός ως παρασεξουαλικός κύκλος (parasexual cycle) και διακρίνονται σε επιβλαβείς και ωφέλιμους. Επιβλαβείς είναι οι παρασιτικοί μικροσκοπικού μεγέθους μύκητες, που παρασιτούν στις γεωργικές καλλιέργειες προκαλώντας μεγάλες καταστροφές (άνθρακες, περονόσπορους, σκωριάσεις κ.ά.). Ωφέλιμοι είναι οι ζυμομύκητες και οι σακχαρομύκητες που είναι απαραίτητοι στην αρτοποιία, ζυθοποιία, οиноποιία και στην τυροκομία. Η ευεργετική μάλιστα επίδρασή τους ήταν γνωστή στον άνθρωπο από την αρχαιότητα. Οι Αιγύπτιοι θεωρούσαν τη βιολογική ζύμωση ως θείο δώρο από τον θεό Όσιρι, ενώ οι αρχαίοι Έλληνες λάτρευαν τον Διόνυσο και με την επωνυμία του Βάκχος ως θεούς της αμπέλου και του κρασιού αντίστοιχα. Επίσης μερικοί μύκητες χρησιμοποιούνται στη φαρμακευτική (*Claviceps purpurea*, *Lentinus edodes* κ.ά.), ενώ πολλοί στη βιοτεχνολογία για παραγωγή διαφόρων προϊόντων, όπως πενικιλίνης (*Penicillium*), ασπεργιλίνης (*Aspergillus*), εφεδρίνης (*Saccharomyces*), β-καροτινίου (*Blakeslea*), ριβοβλαβίνης (*Achlya*), λατεριτίνης (*Fusarium*), αμυλάσης

και πρωτεΐσης (*Aspergillus*, *Penicillium*), γιββερελλικού οξέος (*Gibberella fugikuroi*), κορτιζόνης, παραισθησιογόνων για θεραπεία ψυχικών παθήσεων, ορισμένων βιταμινών κ.ά. Ακόμη, ωφέλιμοι μύκητες χρησιμοποιούνται στην ενσίρωση των ζωοτροφών, στους βιολογικούς καθαρισμούς των λυμάτων και των βιομηχανικών αποβλήτων, καθώς και στην καταπολέμηση διαφόρων εντόμων, ακάρεων και νηματωδών.

Όμως, υπάρχουν και οι μύκητες της ανώτατης βαθμίδας εξελίξεως που εξικνούνται παγκοσμίως στις 10.000. Εξ αυτών στη χώρα μας απαντούν 3.000 περίπου, με βρώσιμους μόνο τους 300 και περισσότερους των 10 θανατηφόρους, που φέρουν πλήθος τοπικών ονομασιών, αν και ορισμένοι έχουν εξαφανιστεί ή απειλούνται με εξαφάνιση.

Σε αυτούς λοιπόν τους μύκητες, οι υφές συμπλέκονται πυκνά και αποτελούν το καλούμενο καρπόσωμα (fruiting body), με διακριτούς τον πόδα και τον πύλο (κάλυμμα). Άλλες όμως φορές σχηματίζουν σκληρά συμπλέγματα, τα καλούμενα εργότια (ergots) ή σκληρώτια (sclerotia) όπως είναι τα σκληρώτια του μύκητα *claviceps purpurea* όταν προσβάλλει τη σίκαλη, (αίτιο του ανθρώπινου εργοτισμού) και που χρησιμοποιούνται ως δρόγη με το όνομα *Secale cornutum*.

Τα καρποσώματα επομένως των μυκήτων αυτών είναι τα γνωστά μας μανιτάρια που παρουσιάζουν εντυπωσιακή ποικιλία χρωμάτων και που συνδυαζόμενα με άλλα χαρακτηριστικά τους (σχήμα, μέγεθος, οσμή, υφή, λευκό ή υπόλευκο χρώμα των σαρκωδών τμημάτων, υδατοδιαλυτές χρωστικές για βαφή υφαντικών νημάτων κ.ά.) τα καθιστούν, σε μεγάλο βαθμό, αναγνωρίσιμα από τους εξειδικευμένους και πολύ έμπειρους συλλέκτες τους. Είναι τα μανιτάρια που ξεφυτρώνουν από το πουθενά σε δάση, κάμπους, βοσκοτόπους, φλοιούς δένδρων και αλλαχού μετά τις πρώτες βροχές το φθινόπωρο και με τις υγρασίες την άνοιξη. Έτσι, για τα παραπάνω γνωρίσματά τους θεωρήθηκαν από τους αρχαίους χρόνους δημιουργήματα των θεών. Ο λαός μας μάλιστα χρησιμοποιεί την έκφραση "ξεφύτρωσε σαν μανιτάρι", για κάτι που εμφανίζεται ξαφνικά, καθώς και στους λαϊκούς θρύλους του δάσους τα φυτρωμένα σε μορφή κύκλων καρποσώματα καλούνται "δακτυλίδια της μάγισσας", ενώ τα διάσπαρτα "λουλούδια του δάσους".

Στη χώρα μας, οι εδαφοκλιματικές συνθήκες ευνοούν την ανάπτυξη πλούσιων μανιταροτόπων (προπαντός στη δυτική Μακεδονία με κέντρο τα Γρεβενά), που τα ξεχωριστά από παράδοση και εμπειρία είδη τους ανέκαθεν αποτέλεσαν περιζήτητη φυσική τροφή του λαού μας και ιδιαίτερα κατά τις δύσκολες περιόδους της ιστορίας του.

Ωστόσο κατά το παρελθόν, εκτός από τους κατοίκους των αγροτικών μας περιοχών που συνέλεγαν και κατανάλωναν τα ονομαζόμενα "το κρέας του φτωχού", βρώσιμα αυτοφυή μανιτάρια, οι υπόλοιποι καταναλωτές της χώρας με τον φόβο των δηλητηριάσεων απέφευγαν τα νωπά μανιτάρια και χρησιμοποιούσαν τα κονσερβοποιημένα, αγνοώντας συνάμα και τις αξιολογες θρεπτικές τους ιδιότητες.

Τα μανιτάρια θεωρούνται μια ξεχωριστή τροφή του ανθρώπου αν και οι γνώμες διίστανται. Είναι όμως μια βασική ωφέλιμη τροφή, εύγεστη, υγιεινή και κατάλληλη για τις ανάγκες της σύγχρονης υγιεινής διατροφής.

Σύμφωνα με επιστημονικές έρευνες, τα μανιτάρια διαθέτουν αμελητέα περιεκτικότητα σε υδατάνθρακες και λίπος (2%), αλλά υψηλή σε πρωτεΐνη, βιταμίνες, αμινοξέα, μεταλλικά άλατα, ένζυμα, φυτικές ίνες και νερό (90-92%).

Βάσει των ερευνών αυτών σημειώνεται ότι μειώνουν τον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου (μαστού, προστάτη, παχέος εντέρου), θωρακίζουν το ανοσοποιητικό σύστημα, βοηθούν στον έλεγχο της χοληστερίνης, συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του καρδιακού, μυϊκού και νευρικού συστήματος, προφυλάσσουν από την νόσο του Αλτσχάϊμερ και άλλων προβλημάτων μνήμης, καθώς και από τις μικροβιακές μολύνσεις. Αποτελούν επίσης, ιδανική επιλογή για άτομα που επιθυμούν να ελέγχουν το σωματικό τους βάρος, αφού διαθέτουν μικρή θερμιδική αξία (23 kcal/100g).

Σήμερα στη χώρα μας η αξιοποίηση της μυκοχλωρίδας δεν είναι επαρκώς προγραμματισμένη, αλλά η τεχνητή καλλιέργεια των μανιταριών υπό ελεγχόμενες συνθήκες, έχει λάβει μορφή σύγχρονης βιομηχανικής παραγωγής. Οι Έλληνες καταναλωτές παραμερίζοντας σταδιακά προκαταλήψεις και φόβους κατέστησαν τα μανιτάρια μέρος της διατροφικής τους συνήθειας. Έτσι, άρχισαν να καταναλώνουν τα διατιθέμενα στην ελληνική αγορά, νωπά, αποξηραμένα ή σε κονσέρβες, κατεψυγμένα, αφυδατωμένα, βιολογικά ή μη, αυτοφυή βρώσιμα ή καλλιεργούμενα ελληνικά ή εισαγωγής μανιτάρια.

Εξ αυτών, βρώσιμα με πολύτιμες ιδιότητες είναι τα παρακάτω αναφερόμενα που καλλιεργούνται ευρέως και σε μονάδες παραγωγής:

Agaricus bisporus J.E. Lange, κν. άσπρο μανιτάρι. Ποικιλία του *Agaricus campestris* L. που πρωτοκαλλιεργήθηκε στη χώρα μας. Με τρυφερή σάρκα και απαλό άρωμα διατίθεται νωπό βιολογικό, αποξηραμένο, κατεψυγμένο ή σε κονσέρβα.

Pleurotus ostreatus Quel., κν. ελατομανίτης. Ξυλοβόλο, αυτοφυές που απαντάται σε όλη την Ελλάδα. Είναι το δεύτερο κατά σειράν παραγωγής που καλλιεργείται στην Ευρώπη. Με πλούσια λευκή σάρκα, γλυκιά γεύση και ευχάριστη οσμή, διατίθεται νωπό βιολογικό, αποξηραμένο, κατεψυγμένο, αφυδατωμένο ή σε κονσέρβα.

Lentinus edodes Bull./Shiitake, κν. σιτάκι. Σημαντικό ασιατικής προελεύσεως καλλιεργούμενο εντατικά. Διαθέτει πολλές και σύνθετες δραστικές ουσίες και χρησιμοποιείται στη φαρμακευτική. Με άσπρη και σφικτή σάρκα, πλούσια γεύση και έντονο άρωμα, διατίθεται νωπό εισαγωγής και αποξηραμένο.

Tuber cibarium Vitt, αρχ. ύδνον, κν. τρούφα, ίκνα. γαλλ. Truffes. Αυτοφυές με πολλές ποικιλίες, κονδυλόμορφο. Δυσεύρετο, ανακαλύπτεται με τη χρησιμοποίηση χοίρων ή ειδικά εκπαιδευμένων λαγωνικών (Γαλλία, Ιταλία). Πανάκριβο και περιζήτητο με ιδιαίτερη γεύση και άρωμα, διατίθεται νωπό βιολογικό και αποξηραμένο.

Επίσης, φέρονται στο εμπόριο και άλλα είδη βρώσιμων αυτοφυών και καλλιεργημένων μανιταριών, όπως τα *Amanita caesarea* (κν. κοκκινομανιταρο) *Boletus edulis* (κν. καλογεράκι), *Cantharellus cibarius* (κν. νεραντζάκι), *Lactarius deliciosus* (κν. πευκομανίτης), *Morchella esculenta* (κν. κουκουμέλα) κ.ά.

Βεβαίως δεν πρέπει να αγνοούμε ότι υπάρχουν, ευτυχώς ελάχιστα στην Ελλάδα, δηλητηριώδη αυτοφυή μανιτάρια, όπως τα *Amanita phalloides*, *Amanita muscaria*, *Boletus satanas* κ.ά., που κατά καιρούς οι τοξικές τους ουσίες προκάλεσαν σε άτομα διαφόρων περιοχών της χώρας μας θανατηφόρες δηλητηριάσεις. Ήταν περιστατικά που οφείλονταν κυρίως στην έλλειψη προσοχής των συλλεκτών μανιταριών που δεν διέθεταν εμπειρία, αφού μερικά δηλητηριώδη εμφανίζουν μεγάλη ομοιότητα προς τα βρώσιμα.

Στις δύο αυτές κατηγορίες των μανιταριών αναφέρεται και ο Διοσκουρίδης, χαρακτηρίζοντας και τα βρώσιμα ως επικίνδυνα όταν καταναλωθούν σε μεγάλες ποσότητες και εκφέρει τη γνώμη ότι όλα κρύβουν τον θάνατο μέσα τους. Δίκαια και οι Ελβετοί λένε: "όλα τα μανιτάρια τρώγονται, μερικά όμως μόνο...μια φορά".

Αλλά και παγκοσμίως αναφέρονται πολλές περιπτώσεις δηλητηριάσεων από μανιτάρια, αρχής γενομένης από τον Πλίνιο που ιστορεί τη δηλητηρίαση του Ρωμαίου αυτοκράτορα Κλαυδίου Β' από τη σύζυγό του Αγριππίνα για να ανεβάσει τον γιο της Νέρωνα στον θρόνο. Λέγεται επίσης, ότι ο Ευριπίδης σε μια ημέρα έχασε τη σύζυγό του, δύο γιούς και μια κόρη από δηλητηριώδη μανιτάρια. Ακόμη, από την αρχαιότητα τα μανιτάρια κίνησαν το ενδιαφέρον Ελλήνων και Ρωμαίων ιατρών, φυσιοδιφών και συγγραφέων, οι οποίοι στις συγγραφές τους αναφέρουν διάφορα εμπειρικά στοιχεία για τα βρώσιμα αλλά και για τα δηλητηριώδη που ενώ έχουν υπέροχες γεύσεις και σημαντική θρεπτική αξία περιέχουν άφθονα αλκαλοειδή που τα καθιστούν πολύ τοξικά.

Πέραν αυτών, στη χώρα μας άρχισε να αυξάνει και το ενδιαφέρον καλλιέργειας και χρήσεως των μανιταριών ψιλοκυβίνης, που φέρονται με την ονομασία "ψυχεδελικά" (psychedelics) ή "μαγικά μανιτάρια" (magic mushrooms). Με ικανό αριθμό ειδών που ανήκουν στα γένη *Psilocybe*, *Panaeolus*, *Conocybe* κ.ά., ήταν γνωστά από την αρχαιότητα στους λαούς της νότιας και κεντρικής Αμερικής που τα χρησιμοποιούσαν στις παραδοσιακές τους τελετές. Αντικείμενο παλαιών αλλά και προσφάτων μελετών, τελούν υπό απαγόρευση σε ορισμένες χώρες, ενώ σε άλλες μόνο τα ψυχοδραστικά τους συστατικά τα οποία, όπως σημειώνεται, επιφέρουν μεταξύ άλλων οπτικές και απτικές παραισθήσεις, καθώς και αλλαγή αντιλήψεως.

Επίσης, θα πρέπει στα φερόμενα στην αγορά μανιτάρια να ελέγχεται και η τυχόν πυρηνική τους μόλυνση από τα ραδιενεργά στοιχεία, επειδή πρόσφατα εισήχθησαν στη χώρα μας μανιτάρια μολυσμένα με καίσιο (¹³⁷ Cs).

Τέλος, προκειμένου να απολαύσουμε τα εύγεστα, αυτοφυή βρώσιμα παράξενα αυτά δημιουργήματα του φυτικού κόσμου, υλοποιώντας και τη χιλιοειπωμένη ρήση "χόρτα μάζευε όσα βλέπεις, μανιτάρια όσα ξέρεις", θα πρέπει να είμαστε απολύτως βέβαιοι ότι ο/οι συλλέκτης/ες διέθετε την απαιτούμενη εμπειρία καθώς και γνώσεις των βοτανικών τους χαρακτηριστικών.

Amanita muscaria

Pleurotus ostreatus

ΜΕΓΑΡΟ ΝΙΚ. ΤΑΜΒΑΚΟΥ – ΔΗΜ. ΒΑΦΙΑΔΑΚΗ – Μητροπολιτικό Μέγαρο

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Το ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού κάλλους Μέγαρο Ταμβάκου, βρίσκεται στην οδό Σταματίου Βαφιαδάκη 2 και Αγ. Νικολάου, δίπλα στον Ι. Ν. Αγ. Νικολάου, στην Ερμούπολη. Ανηγέρθη το 1852, υπό την επιστασία του διακεκριμένου αρχιτέκτονα Ερλάχερ, για λογαριασμό του Χιώτη εμπόρου Νικολάου Ταμβάκου και σήμερα στεγάζονται οι διοικητικές υπηρεσίες της Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου.

Περιλαμβάνει υπόγειο, ισόγειο, πρώτο και δεύτερο όροφο (ο τελευταίος φαίνεται είναι μεταγενέστερη προσθήκη). Είναι λιτό, αλλά ογκώδες κτίριο, σοβατισμένο, εκτός από τη βάση, που είναι λίθινη, ισοδομικά κτισμένη. Παλαιότερα ήταν στο χρώμα της ώχρας, τώρα κοκκινωπό και ο δεύτερος όροφος στο χρώμα της ώχρας. Φέρει γείσα από σοβά κα πλαίσια ανοιγμάτων ξύλινα, όπως συνηθίζεται στα συριανά σπίτια. Αξιοπρόσεκτο είναι το ένα πρόθυλο με τους τοσκανικούς κίονες – αέτωμα στην κεντρική είσοδο, επί της οδού Βαφιαδάκη και το δεύτερο πρόθυλο – στεγασμένη βεράντα με τοσκανικούς κίονες και τόξο, στην όψη της αυλής, στην πλευρά της πλατείας Αγ. Νικολάου (με το Μνημείο του Άταφου Αγωνιστή και τις προτομές των αδελφών Ρεθύμνη).

Το κτίριο είναι διακοσμημένο με εξαιρετικές οροφोगραφίες. Στην οροφή του ισόγειου χώρου υποδοχής, υπάρχει οροφोगραφία με φατνώματα και χρυσά αστέρια σε βαθυγάλαζο φόντο. Στον πρώτο όροφο, στο γραφείο του Προϊσταμένου Γραμματείας και Δημοσίων Σχέσεων, υπάρχει οροφोगραφία όπου στο κέντρο, μέσα σε κυκλικό ουράνιο παράθυρο απεικονίζεται η Σελήνη με τη μορφή αρχαιοπρεπούς γυναίκας που οδηγεί άρμα με δύο μαύρα άλογα και γύρω υπάρχουν διακοσμητικά φυτικά μοτίβα – ανθέμια, ενώ λευκή ημιδιάφανη δαντέλα σκεπάζει μέρος της σύνθεσης, όπως στο μέγαρο Βελισσαρόπουλου. Περιμετρικά σε ζωφόρο υπάρχουν λουλούδια, ανθέμια, γιρλάντες και εξωτικά πουλιά. Το επόμενο δωμάτιο φιλοξενεί το γραφείο του Μητροπολίτη Δωροθέου Β΄ Πολυκανδριώτη, όπου στην πρόσφατη οροφोगραφία – αγιογραφία απεικονίζεται η Δοξολογία από αγγέλους του Ιησού Χριστού, ανάμεσα στην Θεοτόκο και τον Αγ. Ιωάννη Πρόδρομο. Το διπλανό γραφείο του Αρχιερατικού Επιτρόπου Σύρου, είναι το λεγόμενο «Κινέζικο Δωμάτιο». Στο κέντρο της οροφोगραφίας που μαγνητίζει το βλέμμα, δεσπόζει ανθρωπόμορφη μάσκα, περιβαλλόμενη από κινέζικες επιγραφές – μονογράμματα, ανθέμια, λουλούδια, γιρλάντες, Κινέζους και Κινέζες. Τα ίδια επαναλαμβάνονται στη ζωφόρο που περιτρέχει τους τέσσερις τοίχους της αίθουσας. Εκπληκτική είναι η οροφोगραφία με ανθέμια – φυτικά μοτίβα – γιρλάντες, που στολίζει το παράγωνο κουζινάκι!

Το 1878 αγοράσθηκε το κτίριο από τον Δημήτριο Σ. Βαφιαδάκη (Χίος 1804 – Ερμούπολη 1898), Δήμαρχο Ερμούπολεως (1870 – 1887 και 1895 – 1898) και χρησιμοποιήθηκε ως οικία του. Είναι από τα πρόσωπα που σφράγισαν με τη δράση τους την Ερμούπολη του 19^{ου} αιώνα, εκτελώντας πλήθος δημοτικών έργων, ανάμεσά τους και το εμβληματικό δημαρχείο του Τσίλλερ. Αρχικά, υφασματέμπορος, σιτέμπορος, αργότερα τραπεζίτης, ριψοκίνδυνος επιχειρηματίας, πάλεψε να στηρίξει την πόλη, σε περιόδους παρακμής του εμπορίου. Αγόραζε σε πλειστηριασμούς εργοστάσια που έκλειναν, τα οποία

νοίκιαζε σε νέους επιχειρηματίες, ενισχύοντάς τους με δάνεια. Παντρεύτηκε σε προχωρημένη ηλικία την Σμαράγδα Αθ. Κρίνου, με την οποία απέκτησε τρία παιδιά, τους Νικόλαο, Σταμάτιο (δικηγόρος – βουλευτής) και Όλγα (σύζυγο Αθ. Ε. Λαδοπούλου).

Οι απόγονοί του παραχώρησαν το κτίριο στη Χριστιανική Αδελφότητα Νέων (Χ.Α.Ν.). Κατά την διάρκεια της ιταλικής κατοχής επιτάχθηκε από την Καραμπινιερία και στους υπόγειους χώρους φυλακίστηκαν και βασανίστηκαν πολλοί Κυκλαδίτες αγωνιστές. Μετά την διάλυση της Χ.Α.Ν., το κτίριο περιήλθε κατά την επιθυμία του διαθέτου Σταματίου Δ. Βαφιαδάκη στην κυριότητα της Ιεράς Μητροπόλεως, για να φιλοξενήσει τα γραφεία της. Για πολλές δεκαετίες στέγαζε το Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών (Κοινωνικής Προνοίας) της Νομαρχίας Κυκλάδων. Το 1987 ανακηρύχθηκε διατηρητέο κτίριο (ΦΕΚ 475/τ. Β΄ /03-09-1987). Ανακαινίστηκε εκ βάθρων και από το 2005 στεγάζονται σε αυτό οι Κεντρικές Διοικητικές Υπηρεσίες της Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου. Προηγούμενως εφίλοξενούντο στο γειτονικό μέγαρο Ιωάννη Λ. Ράλλη, επί της οδού Λ. Ράλλη.

Στο ισόγειο υπάρχει μεγάλη αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και χώροι με Η/Υ, βιντεοπροβολέα, τηλεόραση, βίντεο, DVD player, Hi-Fi, παιχνίδια ψηφιακής τεχνολογίας, επιτραπέζια, πινγκ-πονγκ, για τις δραστηριότητες των παιδιών των Νεανικών Χριστιανικών Ομάδων Σύρου. Στον πρώτο όροφο στεγάζονται, το γραφείο του Προϊσταμένου Γραμματείας και Δημοσίων Σχέσεων, το γραφείο του Μητροπολίτη Σύρου Δωροθέου Β΄ Πολυκανδριώτη, του Αρχιερατικού Επιτρόπου Σύρου, το γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών, το γραφείο Γάμων και Διαζυγίων, το γραφείο Επιστολικής Αλληλογραφίας. Στο υπερώον φιλοξενείται το Ιστορικό Αρχείο της Ιεράς Μητροπόλεως, το ετήσιο υπηρεσιακό αρχείο και η βιβλιοθήκη. Τα έπιπλα, οι εικόνες, οι πίνακες και πλήθος συλλεκτικών αντικειμένων που διακοσμούν τα δωμάτια, αποτελούν προσφορές προς τον Μητροπολίτη, τα οποία με τη σειρά του δώρισε στα γραφεία της Μητροπόλεως. Από τα αντικείμενα που ξεχωρίζουν ιδιαιτέρως, είναι η πόρτα του υπογείου δεσμοτηρίου επί Ιταλοκρατίας, πάνω στην οποία είναι καταγεγραμμένος μεγάλος αριθμός ονομάτων, ημερομηνιών και προσωπικών στοιχείων φυλακισμένων πατριωτών. Η πόρτα συντηρήθηκε και εκτίθεται εντός προθήκης, στον προθάλαμο του ισόγειου. Εντυπωσιακό είναι το πορτραίτο μεγάλων διαστάσεων της Ελένης Κριεζή, συζύγου του Σταματίου Δ. Βαφιαδάκη, που κοσμεί το μεγαλοπρεπές μαρμάρينو κλιμακοστάσιο από το ισόγειο προς τον πρώτο όροφο και έχει άπλετο φυσικό φωτισμό από το αίθριο του κτιρίου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Προϊστάμενο Γραμματείας και Δημοσίων Σχέσεων κ. Αλέξανδρο Μαρκουίτσο και την γραμματέα κ. Μιχαέλα Λειβαδάρα, για την προθυμία και την ευγένεια με την οποία με ξενάγησαν στο χώρο εργασίας τους και μου παρείχαν πληροφοριακό υλικό.

Βιβλιογραφία

- 1) Αγριαντώνη Χριστίνα, Φενερλή Αγγελική, Ερμούπολη – Σύρος, Ιστορικό Οδοιπορικό, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης της Ερμούπολης (ΔΕΑΕ), Εκδόσεις Ολκός, Αθήνα 2000.
- 2) Ενημερωτικό φυλλάδιο Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου για το Μέγαρο Ταμβάκου.
- 3) Ιστότοπος: www.imsyrou.gr

- 4) Τραυλός Ιωάννης, Κόκκου Αγγελική, Ερμούπολη, Εκδόσεις Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος, Αθήνα 1980.

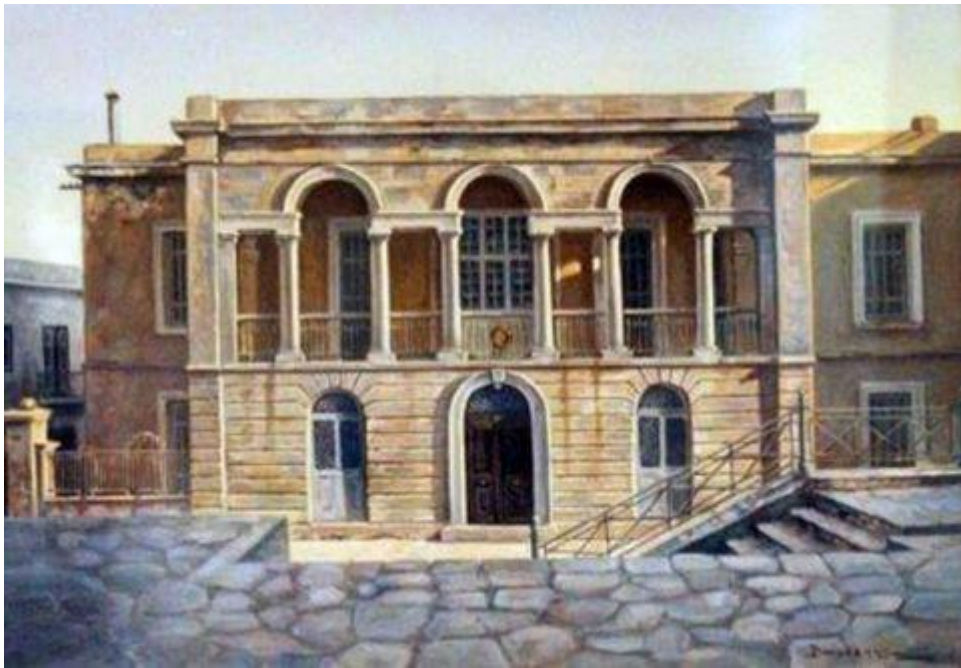

Λαογραφικό Μουσείο Λυκείου Ελληνίδων Σύρου

Άρθρο της κ. Λίτσας Χαραλάμπους

Επιμέλεια κ. Ελεονώρας Σαρρή

ΕΝΑ αρχιτεκτόνημα, το οποίο αναμφισβήτητα φυσά το ρεύμα του εκλεκτικισμού, το ίδιο που φύσηξε στην Ερμούπολη τον 19ο αιώνα, αποτελεί το διώροφο νεοκλασικό μέγαρο, το οποίο προορίζεται για Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο του Λυκείου Ελληνίδων Σύρου στην περιοχή «Βαπόρια».

Πρόσοψη κτιρίου

ΑΞΙΖΕΙ να σημειώσω ότι μεγάλοι ευεργέτες δώρισαν τις ιδιόκτητες οικίες τους στο Λ.Ε.Σ εκτιμώντας το έργο, την κοινωνική και πολιτιστική προσφορά του στο νησί. Το εν λόγω, σπάνιας ομορφιάς, νεοκλασικό – γνωστό και ως οικία «Ρεθύμνη» είναι δωρεά της αιμνήστου Φιφής Ανδριανοπούλου, ανιψιάς των αδελφών Ρεθύμνη, η οποία κληρονόμησε από αυτούς το οίκημα.

Η κ. Φιφή Ανδριανοπούλου το γένος Γιαναγά

ΑΥΤΟ το κοσμοπολίτικο κτήριο επισκέφτηκαν προ ημερών μέλη του Δ.Σ του Λυκείου προκειμένου να παρακολουθήσουν την επίδειξη των υπερσύγχρονων συστημάτων (H /M) από τους ειδικούς, παρουσία φυσικά των επιβλεπόντων υπευθύνων του δήμου Δαυίδ Διακοδημητρίου (στις οικοδομικές εργασίες) και Μάρκου Μαραγκού (στα ηλεκτρομηχανολογικά). Αφού τελείωσε πλέον η επισκευή του, και σύμφωνα με την προγραμματική σύμβαση και το ΕΣΠΑ, προβλέπεται μέχρι το τέλος του έτους να παραδοθεί στο ΛΕΣ καθώς θα έχει τελειώσει και η Γ΄ Φάση που αφορά στον εξοπλισμό (βιτρίνες, προθήκες κλπ.

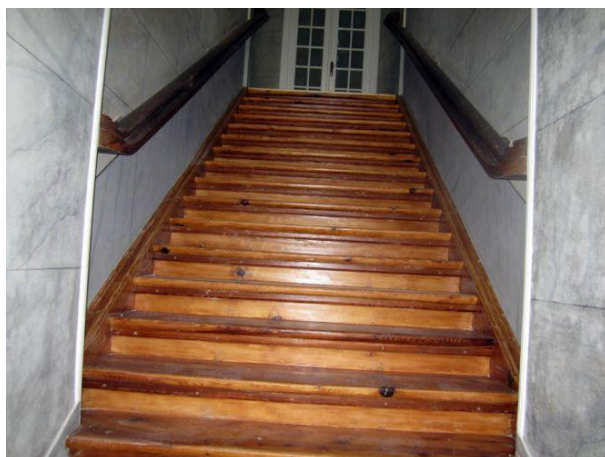
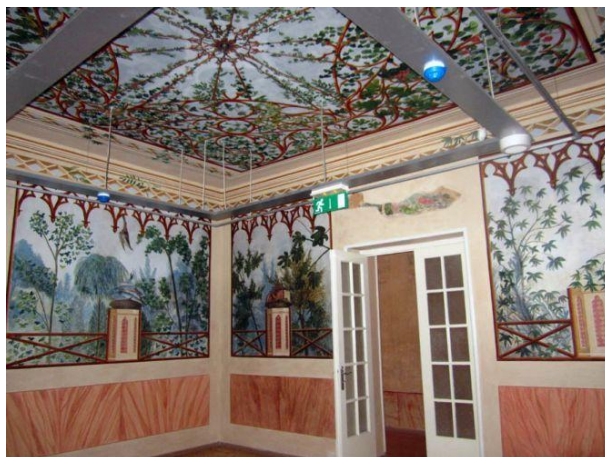
ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ για έργο ενταγμένο στο ΕΣΠΑ προϋπολογισμού άνω των 2 εκατομ. ευρώ (το έργο της συντήρησης), ενώ το ένα τρίτο του ποσού καταβλήθηκε στις οροφωγραφίες και τοιχογραφίες. Η σύμβαση του χρησιδανείου υπογράφηκε το 2002 επί δημοτικής αρχής Γιάννη Δεκαβάλλα. Το Λ.Ε.Σ δεν μπορούσε ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικό δικαίου να «μπει» στο ΕΣΠΑ και έπρεπε να έχει την κάλυψη ενός ΟΤΑ. Στη συνέχεια, το 2012 υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση με τον δήμο Σύρου- Ερμούπολης ο οποίος, ως προϊσταμένη αρχή, ανέλαβε την ένταξη του έργου (με όλες στις χρονοβόρες και απαιτητικές διαδικασίες) στο ΕΣΠΑ.

Σε όλα τα δωμάτια δεσπόζουν τοιχογραφίες και οροφωγραφίες.

ΔΙΑΘΕΤΕΙ ανελκυστήρα και πρόσβαση για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, υπεραυτόματα συστήματα και κάμερες ελέγχου, συστήματα συναγερμού, τουαλέτες και ράμπες για ΑΜΕΑ. Έγινε θεμελίωση, νέα στέγη (της ίδιας με την παλιά τεχνοτροπία), όλα τα παλιά κουφώματα συντηρήθηκαν από ειδικευμένους ξυλουργούς που αφαίρεσαν κομμάτια τα οποία είχαν σαπίσει και πρόσθεσαν νέα, και οι χρωματισμοί του έγιναν σύμφωνα με τις παλιές ενδείξεις. Ακόμη, τοποθετήθηκαν διπλοί υαλοπίνακες, καθαρίστηκαν και γυαλίστηκαν τα παλιά μάρμαρα, αλλά τα ξύλινα δάπεδα αντικαταστάθηκαν εξ ολοκλήρου γιατί ήταν εντελώς κατεστραμμένα. Το διώροφο νεοκλασικό διαθέτει 8 δωμάτια με μια μεγάλη αίθουσα η οποία μπορεί να χρησιμεύσει για συνεδριάσεις. Έχει βοηθητικό ανεξάρτητο κτήριο με δυο μεγάλες αίθουσες, οι οποίες μπορούν να διατεθούν για σεμινάρια, παρουσιάσεις κλπ παλιά κουζίνα αντικαταστάθηκε με νέο εξοπλισμό καθώς έμειναν και στις αυλές οι παλιοί μεγάλοι νεροχύτες.

ΑΥΤΟ το διατηρητέο χαρακτηρισμένο μνημείο, μετά από τέσσερα περίπου χρόνια, σήμερα έχει όψη νεοκλασική, αλλά υπερσύγχρονα Μέσα. Πρόκειται για ένα αρχοντικό το οποίο χάρισε μαζί με άλλα όμοιά του το ευρωπαϊκό προφίλ της Πόλης του Ερμού που γιορτάζει φέτος τα 190 χρόνια από την ίδρυσή της και το Λύκειο Ελληνίδων Σύρου πρωτοστατεί αφιερώνοντας ένα τριήμερο εορταστικών εκδηλώσεων τούτο το θέρος, ως ελάχιστη τιμή σε όλους αυτούς που έκτισαν την πανέμορφη Ερμούπολη, χαρίζοντάς μας μια ανεκτίμητη κληρονομιά.

Μερικές χαρακτηριστικές φωτογραφίες από το εσωτερικό.

Το μοναδικό υπόσκαφο λεπροκομείο στο κόσμο: Τα Λουβιάρικα της Σαντορίνης.

Από το <http://hoikonomiamas.blog.gr>

Επιμέλεια κ. Νινέττας Κοντογεώργη

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας διέμεναν οι λουβιάρηδες, ήγουν αυτοί που ήταν μολυσμένοι, από τη λέπρα «ιερά νόσο» των Βυζαντινών, ή όπως αλλιώς τη λέγανε οι Σαντορινιοί «Λούβα ή Φάουσα».

ΕΡΕΥΝΑ : Μαρία Αρβανίτη Σωτηροπούλου

Τα Λουβιάρικα της Σαντορίνης είναι το μοναδικό στον κόσμο υπόσκαφο Λεπροκομείο και λειτούργησε μέχρι το 1930 σε υπόσκαφα χτίσματα στην Καλντέρα κάτω από το ξωκλήσι του Άη Γιάννη του Ελεήμονα.

Η ιδιαιτερότητα των καταλυμάτων δεν πήγαζε από προκατάληψη κατά των ασθενών, αφού η αρχιτεκτονική του νησιού στηρίζεται στα υπόσκαφα κτίσματα και επειδή την ίδια εποχή η κοινωνική κατάσταση ήταν φεουδαρχικής δομής, δηλαδή όλοι οι άκληροι αγρότες ζούσαν σε υπόσκαφα με μόνο εισόδημα ότι η φιλανθρωπία του αφεντικού προσέφερε.

Τα λεπροκομεία ιδρύθηκαν στην Ευρώπη από το 12ο αιώνα και πήραν στη μεν Δύση τη μορφή απάνθρωπων γκέτο, στο δε Βυζάντιο λειτούργησαν μεν σαν χώροι απομόνωσης αλλά παρείχαν στοιχειώδη περίθαλψη π.χ. Βασιλειάδα.

Τα Λουβιάρικα της Σαντορίνης ιδρύθηκαν πριν από τον 18ο αιώνα κατά τα Βυζαντινά πρότυπα, διότι αφ' ενός μεν τα αρχεία της καθολικής παροικίας του νησιού δεν αναφέρουν κάτι σχετικό κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας και αφ' ετέρου διότι όπως φαίνεται από τα έγγραφα της Σταυροπηγιακής Μονής του Προφήτου Ηλίου και από προφορικές μαρτυρίες η σχέση της Μονής με το Λεπροκομείο θυμίζει την οργάνωση άλλων τέτοιων Βυζαντινών Λεπροκομείων π.χ. της Μονής Ιβήρων. Από έγγραφα της Μονής Προφήτη Ηλία φαίνεται ότι το Λεπροκομείο λειτουργούσε σαν ίδρυμα που «παρείχε διατροφή και λοιπήν οικονομία προς τους εν αυτώ λεπροούς».

Από το 1840 αμέσως μετά την Απελευθέρωση σώζεται έγγραφο, όπου ο πρώτος Διοικητής Θήρας Ν. Α. Τσαμαδός συγχαίρει τη Μονή για «το φιλάνθρωπον υπέρ του Λεπροκομείου ζήλον της». Από τον ίδιο χρόνο φαίνεται σε έγγραφο ότι η Μονή κατέβαλε στο Ελληνικό Δημόσιο κατ' έτος 300 δρχ από το 1840 για τα έξοδα λειτουργίας του Λεπροκομείου.

Από την εποχή της Τουρκοκρατίας ήδη υπάρχουν έγγραφα που αποδεικνύουν ότι κάθε δήμος ψήφιζε ιδιαίτερο κονδύλι για το Λεπροκομείο, ενώ από το Ληξιαρχείο βλέπουμε ότι πολλοί πλούσιοι στις διαθήκες τους κληροδοτούσαν ποσά για τη λειτουργία του. Σημαντικό παράδειγμα ο έμπορος Ιωάννης Αλεξάκης, ο οποίος όχι μόνο κληροδότησε, αλλά και όπως φαίνεται από τα έντυπα της εποχής «αυτός διηύθυνε, αυτός κατά το πλείστον συνετήρει και κατά τα περισσότερα έτη συνετήρει εξ ιδίων και παρείχεν πάντα όλα τα δυνατά μέσα εις τους δύσμοιρους τροφίμους.»

Όπως φαίνεται σε στατιστική του 1850, που συνέταξε κατ' εντολή της κυβέρνησης ο ιατροφιλόσοφος Ιωσήφ Δεκιγάλλας, το Λεπροκομείο είναι το μόνο κοινωφελές Ίδρυμα της νήσου. Ο Δεκιγάλλας σαν γιατρός έκρινε απαράδεκτες τις συνθήκες διαβίωσης των λεπρών και προσπάθησε να το οργανώσει. Για το σκοπό αυτό πούλησε τα νησιά Χριστιανά, που ήταν ιδιοκτησία του και ίδρυσε κληροδότημα με 3000 δρχ «υπέρ του ανεγερθησομένου Λεπροκομείου Θήρας».

Μετά τις προσπάθειές του το 1868 εμφανίζεται η ακμή του Λεπροκομείου. Τη χρονιά αυτή γνωρίζουμε ότι ο Δεκιγάλλας είχε θέσει σε λειτουργία δυο λοιμοκαθαρτήρια (Λαζαρέτα), ένα στον όρμο Φηρών, του οποίου τα ερείπια διασώζονται και ένα άλλο στη Απάνω Μεριά, το οποίο ανήκει στην Κοινότητα Οίας και είχε μετατραπεί σε τουριστικό κέντρο.

Σε αυτά εξέταζε ναυτικούς, μετανάστες και κατοίκους γειτονικών νησιών που μετά τη διάγνωση διακομιζόντουσαν στο Λεπροκομείο. Συνεργάτρια του Δεκιγάλλα αναφέρεται η καθολική αδελφή Θηρεσία του Τάγματος του Αγίου Βικεντίου, η οποία νοσήλευε τους λεπρούς και έμενε στα Σπιτάλια (νοσοκομείο) των Φηρών.

Ο Δεκιγάλλας προσπάθησε ακόμη να κινητοποιήσει τους περιηγητές της εποχής. Στο βιβλίο «Η ζωή στον παλιό κόσμο» της Σουηδής φεμινίστριας Φρεντερίκα Μπρέμερ που επισκέφθηκε το Λεπροκομείο το 1860 σώζεται μια πολύ ζωντανή περιγραφή του χώρου και των συνθηκών ζωής των λεπρών. Γράφει:

«Μετά μισή ώρα δρόμο από τα Φηρά είδαμε ένα γκρουπ 8-10 ατόμων που κρατούσαν ένα δοχείο για ελεημοσύνη. Ήταν καλά ντυμένοι και όχι παραμορφωμένοι. Ήταν άρρωστοι στο 1ο στάδιο. Η εμφάνισή τους δείχνει τα μεγάλα βήματα της Ιατρικής σε αυτό τον τομέα. Μπήκαν στις σπηλιές τους όταν μας είδαν. Κοιτάξαμε μέσα όπου οι πόρτες ήταν ανοιχτές. Ήταν Ιούλιος και τα δωμάτια είχαν υγρασία, όμως ήταν όλα περιποιημένα με κρεβάτια στρωμένα με σεντόνια καθαρά. Σε ένα δωμάτιο μας είπαν να μην πάμε γιατί ήταν ένας λεπρός στο τελευταίο στάδιο. Πήγα και αντίκρισα ένα λεπρό χωρίς μάτια, μύτη ή χείλια. Όταν κατάλαβα ότι αυτός ο σκελετός ακόμη ζούσε, παρακάλεσα το γιατρό C που στεκόταν στη πόρτα να του πει ότι «Ο Χριστός θα σε αναστήσει στην άλλη ζωή». Όταν το άκουσε αυτό ο λεπρός κινήθηκε, σήκωσε τα χέρια του, που ήταν όλο αίμα και τα έβαλε στο στήθος του σταυρωμένα. Αυτή ήταν η απάντησή του επειδή δε μπορούσε να μιλήσει. Επειδή κατάλαβα ότι με άκουγε είπα στο γιατρό να τον ρωτήσει μήπως ήθελε να του προσφέρω κάτι και κείνος απάντησε με μεγάλη δυσκολία «λουκούμι». Ρώτησα και τους άλλους λεπρούς γι' αυτόν και μου είπαν ότι είναι άγιος άνθρωπος, αλλά ότι θέλει να πεθάνει, ενώ είναι ευχαριστημένος που είναι έτσι, όσο το επιτρέπει ο Θεός. Το δωμάτιό του ήταν πιο άδειο και πιο φτωχικό από των άλλων και είχε μόνο ένα μπουκάλι νερό. Ο γιατρός μου είπε ότι αυτός ο άνθρωπος μπορούσε να ζήσει έτσι για ένα χρόνο ή και περισσότερο.

Στις σπηλιές ζούσαν 14 λεπροί άνδρες και γυναίκες σαν χελιδόνια. Οι πιο πολλοί δε μπορούσαν να διακρίνεις ότι ήταν άρρωστοι εκτός από το ότι είχαν παραμορφωμένα χέρια. Δυο από αυτούς, ένας άνδρας και μια γυναίκα ήταν μόνο 20 ετών. Το μέλλον τους όπως και των υπόλοιπων ήταν να καταλήξουν σε ένα ζωντανό σκελετό. Αλλά κανείς δε φοβόταν για το μέλλον του ούτε παραπονιόταν για την κατάσταση. Το μόνο τους παράπονο ήταν το φαγητό που δεν ήξεραν αν θα υπάρχει κάθε μέρα ή όχι, γιατί μερικές φορές οι άνθρωποι τους ξεχνούσαν και για δυο μέρες μπορούσε να μείνουν μόνο με ψωμί. Μου διηγήθηκαν μια φορά που φυσούσε πολύ και ανέβηκαν όλοι οι λεπροί στα Φηρά πεινασμένοι και παγωμένοι γιατί για δυο μέρες δεν είχαν φάει τίποτε. Μου είπαν ότι έπαιρναν λεφτά από μια επιτροπή στα Φηρά, αλλά ήταν πολύ λίγα και δεν έφθαναν για την αγορά τροφίμων. Ο γιατρός C που φάνηκε να τον αγαπούν πολύ είπε πως όλα αυτά είναι αλήθεια και ότι το μέρος που ήταν χτισμένες οι σπηλιές ήταν ακατάλληλο γιατί η υγρασία επιβάρυνε την κατάστασή τους.»

Από προφορικές μαρτυρίες γνωρίζουμε ότι τη διανομή των τροφίμων είχαν αναλάβει φιλόανθρωπες γυναίκες. Η τροφοδοσία γινόταν με ένα καλάθι από ένα αλώνι που βρισκόταν πάνω από την εκκλησία του αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα. Το καλάθι αυτό όπως μαθαίνουμε από μαρτυρίες περιηγητών σωζόταν μέχρι το 1956, που έγινε ο τελευταίος καταστροφικός σεισμός. Από το καλάθι έπαιρναν τα εφόδια οι υγιέστεροι λεπροί, οι οποίοι εκτελούσαν και χρέη νοσοκόμων, που ο λαός αποκαλούσε Μόρτες (είχαν τη «γλυκαμένη» λώβα).

Οι λεπροί δεν κυκλοφορούσαν ελεύθερα. Όταν υπήρχε απόλυτη ανάγκη για γιατρό ή παπά, ο πιο γέρος λεπρός μπορούσε να βγει ως τα Φηρά, αλλά κρατούσε κουδούνι για να μη τον πλησιάζουν.

Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα ανήκε στους λεπρούς. Φέρει μέχρι σήμερα δυο χωρίσματα με εσωτερική επικοινωνία με κιγκλίδωμα. Την ημέρα της γιορτής του Αγίου όλος ο κόσμος πήγαινε να συνεορτάσει με τους λεπρούς και κατά το συνήθειο του νησιού για πανηγύρια, οι γυναίκες έφερναν γλυκά και κουλουράκια για τους λεπρούς, έθιμο που επιβίωσε μέχρι που έκλεισε το Λεπροκομείο. Όπως διαβάζουμε στην εφημερίδα «Σαντορίνη» του 1897 «εν τω ναΐσκω συνήλθεν κόσμος φιλεόρτων και ούτω εόρτασαν και οι λεπροί μιαν ημέραν μετά του κόσμου, μεθ' ου έχουν συνάψει διαζύγιον».

Στη λαϊκή μνήμη διασώζεται η αξιοθαύμαστη συμπεριφορά του ιερέα Βελώνια. Όπως γράφεται στις τοπικές εφημερίδες «το εν τω ιερώ ποτηρίω υπόλοιπον μετά την κοινωνιά των λεπρών, ο αείμνηστος Οικονόμος Βελώνιας εξερχόμενος του Βήματος του ναού πανηγυρικώς εξεκένωνε τούτο εις το στόμα του»

Από τις προφορικές μαρτυρίες και τις γραπτές πηγές επιβεβαιώνεται ότι τα Λουβιάρικα της Σαντορίνης, σε αντίθεση με άλλα Λεπροκομεία της εποχής, αν και υπόσκαφα σε γκρεμνά, αφ' ενός μεν επιτελούσαν τον υγειονομικό τους ρόλο, απομονώνοντας τους ασθενείς, αφ' ετέρου ενεργοποιούσαν το κοινωνικό σύνολο για την κατά το δυνατόν καλύτερη περίθαλψη και την ανθρώπινη επικοινωνία με τους πάσχοντες. Γι' αυτό θα πρέπει να πάψουν να θεωρούνται σαν ντροπή, αλλά αντίθετα πρέπει να διασωθούν γιατί αποδεικνύουν το ήθος και τον ανθρωπισμό των προγόνων μας.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΘΗΒΑ

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο.

Το Σάββατο 14 Οκτωβρίου 2017, 45 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν ημερήσια εκδρομή στη Θήβα. Η ημέρα ήταν ηλιόλουστη και πολλά υποσχόμενη.

Το πούλμαν έφθασε στη Θήβα ύστερα από 1,5 ώρα και συγκεκριμένα στον Ι.Ν. Ευαγγελιστή Λουκά, απέναντι από τον αρχαιολογικό χώρο του Ισμηνίου Απόλλωνα. Ο αρχικός ναός χρονολογείται στον 11^ο αιώνα, ερείπια του οποίου είναι ορατά στον περιβάλλοντα χώρο, πίσω από την αψίδα του ιερού. Ο σημερινός ναός είναι πέτρινος, κτίστηκε το 1863 και επισκευάστηκε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Καυχάται για την ρωμαϊκή λάρνακα, δεξιά από το ιερό βήμα που φιλοξένησε το σώμα του Ευαγγελιστή Λουκά, πριν μεταφερθεί στην Κωνσταντινούπολη (357 μ.Χ.) και καταλήξει από τους σταυροφόρους στην Πάδοβα της Ιταλίας (1204). Παραπλεύρως της λάρνακας σε καλαίσθητη χρυσή λειψανοθήκη, υπάρχει τεμάχιο από το σκήνωμα του Αγίου, προερχόμενο από την Ιταλία. Ο Ευαγγελιστής Λουκάς, γιατρός στο επάγγελμα, από την Αντιόχεια της Συρίας, άριστος γνώστης της ελληνικής γλώσσας, συμμετείχε στην δεύτερη και τρίτη περιοδεία του Αποστόλου Παύλου σε Ελλάδα και Μικρά Ασία. Συνέγραψε το κατά Λουκάν Ευαγγέλιο και τις πράξεις των Αποστόλων. Ιστόρησε πολλές εικόνες της Παναγίας με τον Χριστό βρέφος, από τις οποίες γνωστότερη είναι αυτή της Μονής Μεγάλου Σπηλαίου (Αχαΐα), φτιαγμένη από κηρομαστίχα.

Δεύτερος σταθμός το νέο υπερσύγχρονο Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών. Μας υποδέχθηκε ο ξεναγός μας κ. Γεωργίου Αλέξανδρος, ο οποίος με τη γλαφυρή αφηγηματικότητά του μας έκανε την περιήγηση στη μυθολογία του Θηβαϊκού Κύκλου και την μακραίωνη, πολυτάραχη ιστορία της θηβαϊκής γης. Το μουσείο διαθέτει εκθεσιακό χώρο 1.000 τ.μ. και τα πλούσια εκθέματά του διαρθρώνονται σε 18 ενότητες, με αφετηρία την παλαιολιθική εποχή και κατάληξη την τουρκοκρατία. Η σύγχρονη «επάνω» πόλη, κτισμένη πάνω στους λόφους της Καδμείας Ακρόπολης κρύβει στα σπλάχνα της πολύτιμους θησαυρούς, πολλοί από τους οποίους ήρθαν στο φως στην δεκαετία του 80 και του 90, κατά την εκτέλεση δημοτικών έργων ή την ανέγερση νέων κατοικιών. Ξεχωρίζουν τα ευρήματα της μυκηναϊκής εποχής (1600-1100 π.Χ.) με θαυμάσιες τοιχογραφίες από τα ανακτορικά κέντρα Ορχομενού-Θήβας (δελφίνια, οκτόσχημες ασπίδες, κυρίες της αυλής, πλοία κ.α.), σφραγιδόλιθους από τη Μεσοποταμία, σκαλιστά τμήματα επίπλων από ελεφαντοστούν, περίτεχνα χρυσά κοσμήματα, όπλα και ένα μεγάλο αρχείο πήλινων πλακών με επιγραφές Γραμμικής Β (το τρίτο μεγαλύτερο, μετά από αυτό της Κνωσσού και της Πύλου), πήλινες λάρνακες από την Τανάγρα με σκηνές ταυροκαθαψίων, κ.α. Ο πλούτος και το μέγεθος του Καδμείου, υποδηλώνουν ότι η Θήβα ήταν το σημαντικότερο μυκηναϊκό κέντρο του 13^{ου} αιώνα.

Κατόπιν η πόλη έπεσε στη σκιά των Μυκηνών και αργότερα στην αφάνεια, για να επιστρέψει στο προσκήνιο του 7^{ου} αιώνα π.Χ., ως ηγέτης του κοινού των Βοιωτών. Η θηβαϊκή Ηγεμονία της Ελλάδας (471 π.Χ.) μάχη Λεύκτρων, έως το 462 π.Χ. μάχη Μαντινείας) επιτυγχάνεται κάτω από την ηγεσία των επιφανών δημοκρατικών στρατιωτικών Επαμεινώνδα και Πελοπίδα. Ξεχωρίζουν τα ευρήματα

από το Ηράκλειον (οικία-ναός του Ηρακλή, Αλκείδης=δυνατός), ο οποίος καταγόταν από την Θήβα, τα βάθρα με τα ονόματα των 202 πεσόντων στη μάχη του Δηλίου (424 π.Χ.) από το πολυάνδριο της πόλης των Θεσπιών, οι κούροι από το ναό του Πτώου Απόλλωνα, τα γκριζόμαυρα επιτύμβια μνημεία με τις όρθιες φιγούρες Βοιωτών οπλιτών, η ζωγραφική [απεικόνιση σε μάρμαρο του «Θεοδώρου» (παρόμοια με προσωπείο Φαγιούμ), ψηφιδωτό δάπεδο από τη ρωμαϊκή οικία της Λειβαδιάς] με απεικόνιση των μηνών του έτους κ.λ.π. Στο στεγασμένο αρχαιολογικό χώρο, στα θεμέλια του μουσείου, διατηρείται τμήμα οικίας της πρώιμης εποχής του χαλκού (2,500 π.Χ.), τάφοι του 17^{ου} αιώνα και η θεμελίωση τμήματος του μυκηναϊκού τείχους της Καδμείας (13^{ος} αιώνας π.Χ.)

Ακολουθεί η ακμή της Θήβας επί βυζαντινής εποχής (πρωτεύουσα του θέματος Ελλάδος) και στη φραγκοκρατία (πρωτεύουσα του Δουκάτου των Αθηνών). Στον αύλειο χώρο του μουσείου ιδιαίτερη θέση κατέχουν τα βάθρα των αγαλμάτων των 9 μουσών, από το Ιερό των Μουσών στον Ελικώνα και ο μεσαιωνικός φράγκικος πύργος των Σεντ Ομέρ (13^{ος} αιώνας).

Μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψης εντός του μουσείου, ο κ. Γεωργίου μας ξενάγησε στους 2 εξωτερικούς αρχαιολογικούς χώρους της κεντρικής οδού Πινδάρου (δημόσιο βυζαντινό κτίριο - θεσμοφόριο και Κάδμειο).

Γοητευμένοι από την περιπλάνηση στην ιστορία και την τέχνη της Βοιωτίας, αποχαιρετίσαμε την Θήβα και κατευθυνθήκαμε προς τη Δροσιά Χαλκίδος, όπου στον κολπίσκο του Αγ. Μηνά, στην ψαροταβέρνα «Αμμουδιά», γευτήκαμε ολόφρεσκα, πεντανόστιμα ψάρια, με θέα τις βαρκούλες στην καταγάλανη θάλασσα.

Ακολούθησε στάση για καφέ και βόλτα στη Χαλκίδα, δίπλα στην παλιά γέφυρα του Ευρίπου, καθώς ο ήλιος του δειλινού επιχρύσωνε δοξαστικά το λαμπρό δημαρχείο και τα άλλα παραθαλάσσια κτίρια. Η επιστροφή στην Αθήνα ήταν σύντομη και ευχάριστη.

Μερικές φωτογραφίες από την εκδρομή

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΡΚΑΔΙΑ

Κείμενο και φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο.

Το Σάββατο 11 Νοεμβρίου 2017, 46 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών γέμισαν από πολύ νωρίς το εκδρομικό πούλμαν, στην αρχή της οδού Γ' Σεπτεμβρίου.

Η περιήγηση ξεκίνησε κάτω από ιδανικές καιρικές συνθήκες. Πρώτη στάση το χωριό Κάψια, στο οροπέδιο της Μαντινείας, με το περίφημο σπήλαιο, δίπλα στις καταβόθρες, πρόκειται για ένα από τα 10 αξιολογότερα ελληνικά σπήλαια με την εντυπωσιακή «Αίθουσα των Θαυμασίων», που περιλαμβάνει ερυθρούς, γαλάζιους και κίτρινους σταλακτικούς – σταλαγμιτικούς σχηματισμούς. Έχουν ανευρεθεί (Fousel 1887, Ιωάννου 1974) ανθρώπινα οστά και λυχνάρια, που μαρτυρούν την ανθρώπινη παρουσία τόσο στην νεολιθική, ελληνιστική, όσο και στην εποχή της ύστερης αρχαιότητας (4^{ος} – 5^{ος} αι. μ.Χ.) , όταν μεγάλη πλημμύρα εγκλώβισε 50 άτομα, ηλικίας 4 έως 48 ετών.

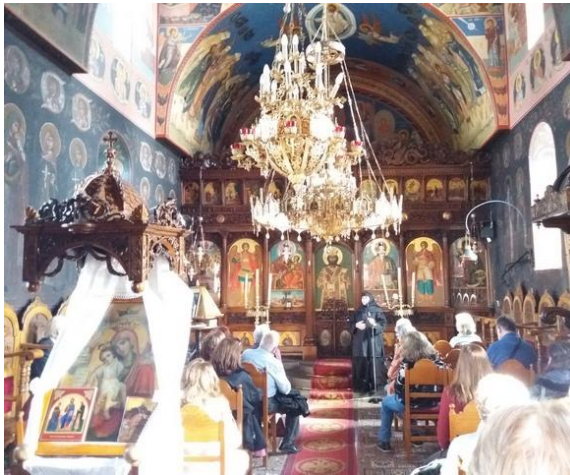
Με τις καλύτερες εντυπώσεις από την απόκοσμη μυστηριακή ατμόσφαιρα του σπηλαίου αναχωρήσαμε για το χωριό Νυμφασία (από τη Νυμφασία Πηγή που σύχναζαν οι Νύμφες του Μαινάλου) και την Ιερά Μονή Κερνίτσας. Ιδρύθηκε το 1.105 μ.Χ., είναι ένα από τα παλαιότερα ελληνικά μοναστήρια και το παλαιότερο της Αρκαδίας. Προσκυνήσαμε τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας στο καθολικό της μονής και επισκεφτήκαμε το σπήλαιο της «εύρεσης» - παρεκκλήσι των Αγ. Πάντων, κάτω από το ναό, με θέα το καταπράσινο φαράγγι του Μυλάοντα ποταμού. Μια μοναχή παρουσίασε το ιστορικό της μονής και αναφέρθηκε στα θαύματα της Παναγίας, που ως πανανθρώπινη μητέρα συμπονά και θεραπεύει ανίατες ασθένειες (παραλυτικούς, φρενοβλαβείς, καρκινοπαθείς, κ.α.) Στον ολάνθιστο κήπο της μονής υπάρχει το κούτσουρο, πάνω στο οποίο έδεναν παλιά τους ψυχοπαθείς, αναμένοντας τη σωτήρια παρέμβαση της Θεοτόκου.

Κατόπιν επισκεφτήκαμε το όμορφο χωριό Βαλτεσινίκο (υψόμετρο 1.140μ.), με τις παραδοσιακές πέτρινες Γορτυνιακές οικίες και τις 10 εκκλησίες (σημαντικότερος ο Ι.Ν. Αγ. Θεοδώρων), όλα κτισμένα αμφιθεατρικά και γύρω-γύρω τα δάση του Μαινάλου. Ακολουθώντας τον αμαξωτό δρόμο, ανάμεσα σε έλατα και καρυδιές, καταλήξαμε στην επάνω γειτονία των Μαγουλιανών (υψόμετρο 1.365μ.), το ψηλότερο χωριό της Πελοποννήσου.

Στη ζεστή, χωριάτικη χασαποταβέρνα τον «Ιωσήφ» δίπλα στο τζάκι, γευτήκαμε υπέροχα κρεατικά δικής του παραγωγής, ψητά μπιφτέκια, ξεροψημένα παϊδάκια, τηγανιτές πατάτες, φέτα, χόρτα. Μια ομάδα κατηφόρισε στην κάτω γειτονιά με την εκκλησία Κοιμήσεως της Θεοτόκου (1838). Το θαυμάσιο ξυλόγλυπτο τέμπλο, έργο του Ηπειρώτη μάστορα Χριστόδουλου (1840), κατασκευασμένο με την τεχνική του «τρυπητού», αφήνοντας διαμπερή κενά, ανάμεσα στα θέματα της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, φέρει έντονη την επίδραση της όψιμης ενετικής τέχνης (baroque) του 19^{ου} αιώνα. Το έργο χρειάστηκε 7 χρόνια για να ολοκληρωθεί και παρουσιάζει ομοιότητες με το περίτεχνο τέμπλο του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου στο Γαλαξίδι.

Αποχαιρετώντας την ευωδιαστή μυρωδιά του τζακιού στην ατμόσφαιρα του χωριού, πήραμε τον δρόμο της επιστροφής, ανανεωμένοι και χαρούμενοι.

Μερικές φωτογραφίες από την εκδρομή

«Το πρώτο νοσοκομείο της Ελλάδας, Ερμούπολη Σύρου, 1825» Βιβλιοπαρουσίαση από τον ιατρό κ. Νικόλαο Εμμ. Λειβαδάρα

Κείμενο – φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Την Τετάρτη 22 Νοεμβρίου 2017, έγινε η παρουσίαση της διδακτορικής διατριβής – βιβλίου: «Το πρώτο νοσοκομείο της επαναστατημένης και ελεύθερης Ελλάδας στην Ερμούπολη Σύρου, 1825. Ανάλυση των πρώτων 7.341 περιστατικών (1834 - 1850), από το παλαιότερο σωζόμενο αρχείο νοσοκομείου του ελληνικού κράτους», Θεσσαλονίκη 2012, του ιατρού αναισθησιολόγου Νικολάου Εμμ. Λειβαδάρα, εργασθέντος επί σειράς ετών στο Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, Βαρδάκειο και Πρώϊο.

Τον συγγραφέα προλόγισαν ο πρόεδρος του Συνδέσμου Συριανών κ. Δημήτρης Βαφίας και η πρόεδρος του Συλλόγου Φίλων του Νοσοκομείου Σύρου «Πρόσβαση» κ. Ουρανία Νικολοπούλου-Κουϊμτζή, ενώπιον πολυπληθούς ακροατηρίου, στη Στέγη μας.

Η επανάσταση του 1821 και ο επτάχρονος πόλεμος της Ελληνικής Ανεξαρτησίας δημιούργησε τεράστιες ανάγκες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των αρρώστων και τραυματιών αγωνιστών. Η ουδέτερη Σύρος προσείλκυσε πλήθη προσφύγων, οι οποίοι λίγο αργότερα (1824), με τα έσοδα από την άνθηση του εμπορίου μπορούσαν να ενισχύσουν την Ελληνική Διοίκηση και να στηρίξουν την μαχόμενη Ελλάδα γενικότερα. Έτσι το 1825 η τάξη των εμπόρων χρηματοδοτεί την ίδρυση δημοσίων κτιρίων, με πρώτο και καλύτερο το πρώτο Νοσοκομείο της Σύρου και της Ελλάδος, το οποίο αντικατέστησε τα προϋπάρχοντα υποτυπώδη αναρρωτήρια. Κτίστηκε στην δυτική πλευρά του λιμανιού της Ερμούπολης, δίπλα στον Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου.

Μεγάλοι ευεργέτες ήταν ο Ρόδιος Γεώργιος Μηλιώνης με δωρεά 200 ισπανικών διστήλων και ο Ψαριανός Θεόδωρος Χατζή Δημητρίου, με ισόποση δωρεά. Άλλοι εύποροι έκαναν δωρεές, ενώ η συντήρηση του Νοσοκομείου εξασφαλίστηκε από τελωνειακές εισπράξεις (από πρόσθετο φόρο αρχικά στα εμπορεύματα και κατόπιν στους ταρσανάδες). Από το 1837 μετατράπηκε στο Δημοτικό Νοσοκομείο «Ελπίς». Το ήμισυ του πρώτου τόμου του νοσοκομειακού αρχείου (1827-1834) έχει χαθεί. Περιελάμβανε τα ονόματα πολλών αγωνιστών, ανάμεσά τους και αυτό του Ανδρέα Μιαούλη (έπασχε από ποδάγρα). Το υπόλοιπο του τόμου, όπως και τα λοιπά αρχεία ευρίσκονται στο Ιστορικό Αρχείο Ερμούπολης, παράρτημα των Γενικών Αρχείων του Κράτους (ΓΑΚ).

Η μεγάλη ορθογώνια αυλή, με το υπέροχο βοτσαλωτό δάπεδο, δωρεά του Πέτρου Λασκαρίδη (1861), περιελάμβανε δένδρα και πηγάδι. Το 1850 προστέθηκε μια δεύτερη πτέρυγα με μικρότερη τριγωνική αυλή. Όμορφες τοξοστοιχίες με στοές και τα δωμάτια των ασθενών περιέβαλλαν τις δυο αυλές. Το κτίριο διώροφο στην πρόσοψη και με έναν όροφο, πίσω στο βραχώδες ξερό έδαφος. Το συνολικό εμβαδόν ήταν 1.626 τ.μ.. Τα κτίσματα είχαν εμβαδόν 1.203 τ.μ. και οι δύο αυλές – κήποι 423 τ.μ.. Ο μέσος όρος των νοσοκομυμένων ήταν 60, με μέγιστο τους 106. Κυριότερες ασθένειες: οφθαλμικές, καταρροϊκές παθήσεις, βλεννόρροια, σύφιλη. Η ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών ήταν υψηλού επιπέδου και υπερτερούσε έναντι άλλων νοσοκομείων (Πάτρας, Ναυπλίου). Το προτιμούσαν τα πληρώματα των αγγλικών πλοίων και νοσηλεύθηκαν πολλοί διωκόμενοι εξόριστοι από την επαναστατημένη Ευρώπη, Ούγγροι, Ιταλοί, Αυστριακοί, Πολωνοί (1849-1850) που συνέρρεαν στην ουδέτερη, κοσμοπολίτισσα Ερμούπολη.

Ιατροί εγνωσμένης αξίας έσπευσαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο Νοσοκομείο Σύρου, όπως οι: Μιχαήλ Ναύτης, Γλαράκης Γεώργιος, Πρασσακάκης Ιωάννης, Βούρος Ιωάννης, κ.ά.. Το 1862 έγινε επισκευή του κτιρίου από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Sampró. Μέχρι το 1885 τα έξοδα λειτουργίας καλύπτονται από τον Δήμο Ερμούπολης.

Το 1887 ο μεγαλοτραπεζΐτης Σταμάτιος Κ. Πρώϊος αφήνει κληροδότημα 600.000 δρχ. με το οποίο αγοράστηκαν 145 μετοχές της Εθνικής Τραπέζης και με τα μερίσματα καλυπτόταν η συντήρηση του νοσοκομείου. Όταν δεν επαρκούσε το ποσόν, συμπλήρωνε ο Δήμος. Το 1908 ιδρύθηκε η «Φιλάνθρωπος Επιτροπή Ερμουπόλεως», με πρωτοβουλία του μητροπολίτη Αθανασίου και φρόντιζε για την περίθαλψη των φρενοβλαβών στην βορειοδυτική πτέρυγα του Λοιμοκαθαρτηρίου. Το 1918 ιδρύθηκε ο «Σύλλογος Υγιεινής Σύρου», με πρωτοβουλία του ιατρού Αρφάνη. Ύστερα από δωρεές των Αφών Εμπειρικού, η εξοχική έπαυλη τους «Αυροφίλητον» στο Πισκοπιό, μετατράπηκε σε Σανατόριο, ενώ λίγο αργότερα κτίστηκε στον ίδιο χώρο το Εμπειρίκειο Περίπτερο (δωρεά Λ. Εμπειρικού).

Το 1938, ο Ιωάννης Κυριαζή Βαρδάκας άφησε στο κράτος κληροδότημα από την κινητή και ακίνητη περιουσία του υπέρ του Νοσοκομείου Σύρου. Το Βαρδάκειο και το Πρώϊο Νοσοκομείο θεμελιώθηκε το 1939. Το 1945 πέθανε ο Ι. Βαρδάκας, ευεργέτης του νέου Νοσοκομείου, το οποίο προικοδότησε (1943), με 9.000 μετοχές του νηματοργείου ΒΑΡΔΑΚΑΣ Α.Ε.. Ανεστάλη η λειτουργία του σανατορίου και ψυχιατρείου και ακολούθησε ενοποίηση όλων των νοσηλευτικών ιδρυμάτων Σύρου, υπό την αιγίδα του Βαρδάκειου και Πρώϊου Νοσοκομείου.

Το 1958 έγινε μεταστέγαση του Νοσοκομείου στο νέο κτίριο, δίπλα στο Ηρώον, επί της οδού Παπανδρέου 2. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν από τον πρώτο Πρόεδρο του νέου Νοσοκομείου, δικηγόρο Γεώργιο Θραψιάδη, ο οποίος είχε την πρόνοια να αποκρύψει 1.500 μετοχές του Βαρδάκειου κληροδοτήματος, γεγονός που επίσπευσε την ολοκλήρωση του νέου κτιρίου.

Το 1968 το κτίριο του παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου «Ελπίς» (δίπλα στον Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου), μετατράπηκε στο Δημοτικό Ξενοδοχείο «Ευρώπη», επί δημάρχου Σταύρου Ι. Βαφία, διατηρώντας την αρχική αρχιτεκτονική του. Προηγουμένως είχε χρησιμοποιηθεί ως Παιδικός Σταθμός και Γυμνάσιο Θηλέων. Το 1992 εγκαταστάθηκε το Καζίνο Αιγαίου, αφού προηγουμένως καταργήθηκε η κεντρική αυλή, κόπηκαν τα δένδρα, αλλά διατηρήθηκε το βοτσαλωτό δάπεδο, κάτω από υπερυψωμένη κατασκευή.

Το 1989 λειτούργησε η Μέση Τεχνική Επαγγελματική Νοσηλευτική Σχολή Σύρου στο Νοσοκομείο, η οποία την περίοδο 1995 - 2002 μεταστεγάσθηκε στο ανακαινισμένο παλαιό Φθισιατρείο («Αυροφίλητον»). Κατόπιν ανεστάλη η λειτουργία της (2002).

Την περίοδο 1990 - 1993 έγινε εκτεταμένη ανακαίνιση και επέκταση (κατά 1.271 τ.μ.) του Νοσοκομείου, ενώ συγχρόνως ανανεώθηκε ο ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός του, κατόπιν προσέλκυσης δωρεών των απανταχού Συριανών, από τον πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Ν. Παπανάγνου. Το 2001 μετονομάστηκε σε «Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, Βαρδάκειο και Πρώϊο».

Τα έσοδα από την πώληση του άκρως αποκαλυπτικού βιβλίου για την Ερμούπολη και το πρώτο Νοσοκομείο της, έχουν παραχωρηθεί ευγενώς από τον συγγραφέα κ. Ν. Λειβαδάρα στον Σύλλογο Φίλων του Νοσοκομείου Σύρου «Πρόσβαση». Ιδρύθηκε την 25^η Φεβρουαρίου 2015 με σκοπούς, σύμφωνα με το καταστατικό του: την υποστήριξη του έργου – κατασκευή κοινωφελών έργων – αντιμετώπιση προβλημάτων – βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής – διαφύλαξη δημοσίου χαρακτήρα, του Νοσοκομείου Σύρου, πάντα σε συνεργασία με την διοίκηση, φορείς (αρχές, Δήμο, εκκλησίες, κ.ά.). Άλλοι στόχοι είναι η υλοποίηση προγραμμάτων ανθρωπιστικής δράσης, προληπτικής ιατρικής, προαγωγής του πολιτισμού, πνεύματος εθελοντισμού, σε συνδυασμό με τα φιλάνθρωπα αισθήματα. Στα δύο χρόνια δράσης του Συλλόγου έχουν επιτευχθεί ύστερα από δωρεές σε χρήματα, είδος και εργασία, τα εξής: αλλαγή ιματισμού – σεντονιών – μαξιλαροθηκών ασθενών, ανανέωση στολών νοσηλευτικού προσωπικού, ελαιοχρωματισμός Παθολογικής Κλινικής και Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, αντικατάσταση πατώματος Παθολογικής Κλινικής με γρανιτοπλακάκια, αγορά υπερηχογράφου για την Παθολογική Κλινική. Τώρα βρίσκεται σε εξέλιξη η αλλαγή των κουφωμάτων στην Καρδιολογική Κλινική. Η όλη προσπάθεια είναι τεράστια, πολύ σημαντική και αξιέπαινη. Η ετήσια συνδρομή στο Σύλλογο είναι 10,00 € (ταμίας κ. Ευκαρπίδης Απόστολος, τηλ. 6979778636) και αξίζει της συμπαράστασης όλων μας, σε όλες του τις εκδηλώσεις και δράσεις.

Βιβλιογραφία

- 1) Αγριαντώνη Χριστίνα, Φενερλή Αγγελική, Ερμούπολη – Σύρος, Ιστορικό οδοιπορικό, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης της Ερμούπολης, εκδόσεις Ολκός, Αθήνα 2000.
- 2) Λειβαδάρας Νικόλαος, Όταν μεγαλούργησαν οι πρώτοι οικιστές της Ερμούπολης. Το πρώτο Νοσοκομείο της Ελλάδας, Ερμούπολη Σύρου 1825, Έκδοση Δήμου Σύρου – Ερμούπολης, Σύρος 2017.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΟΡΤΑΓΟΡΑ

Την Παρασκευή 8/12, Σάββατο 9/12 και Κυριακή 10/12 έγινε στην αίθουσα του Συνδέσμου η καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη Εορταγορά (Bazaar).

Άψογη ήταν η εμφάνιση σε όλα τα τραπέζια με πολλά δώρα και άφθονα τρόφιμα από τη Σύρα καθώς μαρμελάδες και γλυκά που έφτιαξαν κυρίες του Συνδέσμου.

Την Κυριακή 10/12 συνέπεσε αυτή τη χρονιά να έχουμε και την εορτή του Αγίου Νικολάου και μετά τη θεία λειτουργία, μέλη και φίλοι μαζευτήκαμε στην αίθουσα μας για έναν καφεδάκι και πολλά κεράσματα.

Και του χρόνου με υγεία !

Εορτή Αγ. Νικολάου στην Στέγη Συνδέσμου Συριανών

Κείμενο – φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Με λαμπρότητα εορτάστηκε και φέτος η εορτή του Αγ. Νικολάου, από τον Σύνδεσμο Συριανών. Η εικόνα του αγαπημένου Αγίου ταξίδεψε από τη Σύρο και έφθασε στον Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Καρύτση, όπου την Κυριακή 10 Δεκεμβρίου, παρόντος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Συριανών, του Αντι-Περιφερειάρχη Δωδεκανήσων κ. Χαράλαμπου Κόκκινου και πλήθους Συριανών, έγινε η καθιερωμένη αρτοκλασία, μαζί με τους συλλόγους Πατρών και Ανδρίων. Κατόπιν η εικόνα μεταφέρθηκε στη Στέγη μας, από τον Πρόεδρο κ. Δ. Βαφία και τοποθετήθηκε προς προσκύνηση στην αίθουσα Γαβιώτη. Στον κυρίως χώρο ήταν σε εξέλιξη το Χριστουγεννιάτικο Παζάρι ήδη από την 8^η Δεκεμβρίου 2017.

Τα μέλη μας και φίλοι του Συνδέσμου γεύτηκαν τα κεράσματα, απόλαυσαν τα ψώνια τους στο παζάρι, προσκύνησαν τον Άγιο, πήραν τον άρτο τους και αντάλλαξαν ευχές σε ατμόσφαιρα χαράς και συναδέλφωσης.

Αργά το μεσημέρι έγινε η κλήρωση του λαχνού για την γούνα «Ετόλ». Τυχερός ήταν το νέο μέλος του Συνδέσμου κ. Κουσουλάκος με τον αρ. Νο 77.

Όλες οι κυρίες του Δ.Σ. και όχι μόνο, μόχθησαν για πολλές μέρες και με άφθονο μεράκι ετοίμασαν μια θαυμάσια εκδήλωση. Συγχαρητήρια σε όλους.

Και του χρόνου!

Επίσκεψη – ξενάγηση στο Μουσείο Ακρόπολης

Κείμενο – φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Το Σάββατο 16 Δεκεμβρίου 2017, 44 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν επίσκεψη – ξενάγηση στο κόσμημα της Αθήνας, το υπερσύγχρονο Μουσείο της Ακρόπολης, συνολικού εμβαδού 25.000 τ.μ., έργο των αρχιτεκτονικών γραφείων Bernard Tschumi και Μιχάλη Φωτιάδη. Προηγήθηκαν πολλές περιπέτειες, διαμάχες, τέσσερις διεθνείς αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί, μέχρι να ανοίξει τις πύλες του το 2009.

Την ξενάγηση πραγματοποίησε, ευγενώς προσφερθείσα, το μέλος μας κ. Γλυνού Ευαγγελινή, αρχαιολόγος – ιστορικός, με επαγγελματικότητα, ενάργεια, γλαφυρότητα και έχοντας βαθιά γνώση της μυθολογίας, ιστορίας και αρχαιολογίας.

Η περιήγηση στο Μουσείο ξεκίνησε από το ισόγειο με τις μακέτες της Ακρόπολης, όπως εξελέχθηκε από τη Μυκηναϊκή Εποχή, ως τη Φραγκοκρατία, με αναφορά στους πρώτους άνακτες της Αθήνας Κέκροπα, Θησέα, τη γέννηση της Δημοκρατίας και τους Μηδικούς Πολέμους.

Ανεβαίνοντας την «Αίθουσα των κλιτύων της Ακρόπολης», περιεργαστήκαμε τις γαμήλιες λουτροφόρους, τα τάματα του Ασκληπιείου, τον μαρμάρινο θησαυρό – παγκάρι από το ιερό της Αφροδίτης Ουρανίας κ.ά.. Στον πρώτο όροφο, στην «Αίθουσα των Αρχαϊκών Έργων», είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε το μπρούτζινο Γοργόνειο του ναού των Γεωμετρικών Χρόνων (8^{ος} αι. π.Χ.), που φιλοξενούσε το «διπετές ξόανο» της θεάς Αθηνάς, στη θέση του Ερεχθείου. Δίπλα στέκουν τα μεγαλοπρεπή γλυπτά (τρισώματος δαίμων, Ηρακλής και Τρίτων κ.ά.) που στόλιζαν τα αετώματά του «Εκατόμπεδου» (αρχαϊκού ναού του 570 π.Χ., κτισμένου στη θέση του Παρθενώνα), οι περίφημες Κόρες, οι Ιππείς, αγάλματα της θεάς Αθηνάς (αναθήματα στην Ακρόπολη) και η Γιγαντομαχία από το αέτωμα του «Αρχαίου Ναού» (525 π.Χ.), που έστεκε ανάμεσα στους δύο προηγούμενους ναούς. Το Ερεχθείο συγκέντρωνε πλήθος λατρειών (Κέκροπα, Πανδρόσου, Αθηνάς, Ποσειδώνα, Βούτη κ.ά.) και σε συνδυασμό με τη φυσική κλίση του βράχου, είναι κτισμένο σε πολλά επίπεδα, πολύ πρωτότυπο αρχιτεκτόνημα. Η πρόσταση των «Καρυάτιδων» με την περήφανη κορμοστασιά και την περίτεχνη κόμμωση, κλέβει την παράσταση. Πολύ εκλεπτυσμένο το θωράκιο του ναό της Αθηνάς Νίκης, με τα πολλαπλά ανάγλυφα Νικών, όπως αυτό της «σανδαλίζουσας».

Το εκθεσιακό πρόγραμμα κορυφώνεται στο τρίτο επίπεδο, στην «Αίθουσα του Παρθενώνα», όπου εκτίθενται τα γλυπτά (αυθεντικά και αντίγραφα) του αριστουργήματος της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, του Παρθενώνα. Στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζεται η γέννηση της θεάς Αθηνάς και στο δυτικό, η έριδα Αθηνάς – Ποσειδώνα. Τα τρίγλυφα και οι μετόπες με θέματα από τον Τρωϊκό Πόλεμο, Αμαζονομαχία, Γιγαντομαχία, Κενταυρομαχία, υποδηλώνουν τη μάχη Καλού – Κακού, Ελλήνων – Ασιατών. Το βλέμμα όλων συγκεντρώνει η περίφημη ζωφόρος με την πομπή των Παναθηναίων, που ξεκινά από τη νοτιοδυτική γωνία του ναού και καταλήγει στην ανατολική πλευρά, με την παράδοση του πέπλου, ενώπιον των Ολύμπιων θεών. Η ανέγερση του Παρθενώνα κράτησε εννέα χρόνια (447 - 438 π.Χ.), υπό την επίβλεψη των Ικτίνου και Καλλικράτη, ενώ ο γλυπτικός

διάκοσμος χρειάστηκε άλλα έξι χρόνια για να ολοκληρωθεί από τον Φειδία και τα συνεργεία του. Δεν υπάρχει ευθεία γραμμή στο κτίριο, παρά μόνο καμπύλες, γεγονός που το καθιστά ανάλαφρο και αρμονικό. Το γυάλινο περίβλημα του Μουσείου, η οπτική επαφή με την Ακρόπολη, ο γαλανός ουρανός και η πανοραμική θέα της πόλης, κάνουν την επίσκεψη στο μουσείο, που λούζεται από το Αττικό φως, μία εμπειρία μοναδική!

Όλοι απόλαυσαν την άψογη παρουσίαση της κ. Γλυνού, η οποία δέχθηκε στο τέλος ένα θερμό χειροκρότημα και πολλά συγχαρητήρια, με την υπόσχεση να υπάρξει συνέχεια και σε άλλες ξεναγήσεις.

Εξερχόμενοι από το Μουσείο πολλοί φίλοι και μέλη διέσχισαν την Πλάκα και κατευθύνθηκαν προς την παλιά ταβέρνα «Ο Πλάτανος» (1835), δίπλα στους Αέρηδες, όπου γεύτηκαν πεντανόστιμους μεζέδες και εξαιρετική ελληνική κουζίνα, στο ζεστό αυθεντικό περιβάλλον του υπερώου, εκεί που κάποτε εργάστηκαν οι Φ. Ροκ, Π. Βυζάντιος, Π. Καλλιγάς, αλλά και πέρασαν ως θαμώνες της ταβέρνας πολλές προσωπικότητες των γραμμάτων και των τεχνών (Γ. Σεφέρης, Α. Σικελιανός, Ο. Ελύτης, Κ. Παλαμάς, Π. Λη Φέρμορ κ.ά.). Η ατμόσφαιρα ήταν εορταστική και ο οίνος έρρευσε άφθονος.

Βιβλιογραφία

- 3) Γ. Παπαθανασοπούλου, Η Ακρόπολη, τα Μνημεία και το Μουσείο, Εκδόσεις Κρήνη, Αθήνα, 1979.
- 4) Κων/νος Τσάκος, Η Ακρόπολη και το Νέο Μουσείο της, Εκδόσεις Έσπερος, Αθήνα 2014.
- 5) Fiona MacDonald, Mark Bergin, Περιπλάνηση σε έναν αρχαίο ελληνικό ναό, Εκδόσεις Μοντέρνοι Καιροί, Αθήνα.
- 6) Ενημερωτικό Φυλλάδιο, Μουσείου της Ακρόπολης.

Βράβευση της στέγης Ανηλίκων και Εφήβων από την Ακαδημία Αθηνών

Κείμενο – φωτογραφίες από τον κ. Χρήστο Θανόπουλο

Την Πέμπτη 21 Δεκεμβρίου 2017, στην Πανεγυρική Συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών, βραβεύτηκε η Στέγη Ανηλίκων και Εφήβων, για το πολύπλευρο και μακροχρόνιο έργο που επιτελεί στη Σύρο.

Το βραβείο Αικατερίνης Π. Οικονόμου της Ακαδημίας Αθηνών, παρέλαβε η ιδρύτρια Πρόεδρος του Συλλόγου, επιμελήτρια ανηλίκων – κοινωνική λειτουργός, κ. Μαρία Κυδωνιέως Φωστέρη. Παρόντες ήταν οικείοι, φίλοι και μέλη του Δ.Σ. Συνδέσμου Συριανών, ο ακαδημαϊκός κ. Βοκοτόπουλος Παναγιώτης, ο κ. Φωστέρης Εμμανουήλ, ο κ. Προβελέγγιος Στέφανος, η κ. Ανδρειωμένου – Συκουτρή Ντίνα, η κ. Ανδρειωμένου Αγγελική, η κ. Βαφία Άννα, ο κ. Θανόπουλος Χρήστος, κ.ά.

Εισαγωγή στην πανηγυρική συνεδρία έκανε ο Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών κ. Λουκάς Παπαδήμος με την ομιλία του: «Το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Όραμα, προκλήσεις και προοπτικές». Τόνισε ότι το όραμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης παραμένει επίκαιρο και αποτελεί αδήριτη ανάγκη για την Ευρώπη, μέσα στο συνεχώς μεταβαλλόμενο διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον.

«Το πεπρωμένο μας δεν βρίσκεται στα αστέρια, αλλά στα χέρια μας και επιβάλλεται να τα χρησιμοποιήσουμε» (Γουίλιαμ Σαίξπηρ). Ακολούθησε η Έκθεση του γενικού γραμματέως κ. Βασιλείου Πετράκου για το έργο της Ακαδημίας κατά το έτος 2017 (απολογισμός ενιαυσίου). Τέλος, έγινε η απονομή τιμητικών διακρίσεων κατά κατηγορίες (Τάξη Γραμμάτων και Τεχνών, Θετικών Επιστημών, Ανθρωπιάς κ.λπ.) και η προκήρυξη νέων βραβείων. Εκτός από τη Στέγη Ανηλίκων – Εφήβων, βραβεύτηκε ο Σύλλογος «Ελπίδα», στο πρόσωπο της κ. Μαριάννας Βαρδινογιάννη, το ΕΛΙΑΜΕΠ, το τμήμα ιστορίας του Πολεμικού Ναυτικού, επιστήμονες, διανοούμενοι κ.ά.

Η Στέγη Ανηλίκων και Εφήβων είναι αστική, μη κερδοσκοπική εταιρεία κοινωνικής υποστήριξης ανηλίκων και εφήβων. Ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων του Δικαστηρίου Ανηλίκων Σύρου. Λειτουργεί ως κέντρο ημέρας (Δευτέρα έως Παρασκευή, 12:00 - 18:00), στην οδό Χαρίτων 5, Ερμούπολη, (όπισθεν Ο.Τ.Ε.), τηλ. 22810 88835, Κιν. 6937 000908, E-mail: stegisyrou@yahoo.gr, <http://www.stegianilikon.gr>). Σκοποί της εταιρίας είναι να στηρίζει τα κοινωνικώς αποκλεισμένα παιδιά και νέους, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών, διαζυγίου, ορφανά, παραμελημένα, οικονομικών μεταναστών, προλαμβάνοντας την παιδική παραβατικότητα, με ολοκληρωμένο επιστημονικό τρόπο. Υποστηρίζεται από: ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό, εργοθεραπευτή, παιδαγωγούς, δίκτυο εθελοντών, φοιτητές Ανωτέρων Σχολών Κοινωνικών Επιστημών που κάνουν πρακτική άσκηση, κ.λπ.. Η Στέγη Ανηλίκων και Εφήβων έχει υποστηρίξει περισσότερα από 300 παιδιά, έως 25 ετών, παρέχει σίτιση, ψυχολογική, κοινωνική υποστήριξη, περιβαλλοντική, εικαστική εκπαίδευση, συμμετοχή σε αθλητισμό, καλλιέργεια ομαδικότητας, διατήρηση παραδοσιακών εθίμων, παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού κ.ά..

Στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Εθελοντική Εργασία (Πρόγραμμα Da Vinci). Έχει βραβευτεί από: το Υπουργείο Υγείας – Πρόνοιας, την Ελληνική Ραδιοφωνία (2002), τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (2008), Κίνηση Πολιτών και Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού. Είναι τακτικό μέλος της Ομοσπονδίας Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδας.

Πέτυχε να λειτουργήσει Εσπερινό Γυμνάσιο – Λύκειο στη Σύρο, υλοποίησε το Σχέδιο Δράσης ΝΟΤΙΑΣ, για την υποστήριξη ευπαθών ομάδων στις Κυκλάδες (ΚΠΣ 2000 - 2006). Έχει σταθερή συνεργασία με τον «Συνήγορο του Παιδιού». Το 2017 δημιουργήθηκε το Δίκτυο Εικαστικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Σύρου (ΔΕΕΠΣ).

Δεκτή κάθε προσφορά οικονομική (IBAN λογαριασμού Ε.Τ.Ε.: GR 73 0110 4690 0000 4692 9641 473) και σε είδη ρουχισμού, υποδήματα, υλικά ζωγραφικής, γραφική ύλη, τρόφιμα, μελάνια HP H711N, εθελοντική εργασία.

Άλλωστε οφείλουμε όλοι να στηρίξουμε το έργο της Στέγης. Συγχαρητήρια στην κ. Φωστέρη, στους συνεργάτες, στους εθελοντές καθώς και σε όλο τον κόσμο που αγκαλιάζει την προσπάθεια. Σας ευχαριστούμε πολύ που ανεβάσατε εμάς και την Σύρο ψηλά.

Τιμητικότετη διάκριση για τον Συριανό βιολόγο Γιάννη Σπ. Πατέρα.

Αναγορεύτηκε Επίκουρος Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής Αθηνών.

Ακολουθώντας πιστά το όνειρο μιας ακαδημαϊκής καριέρας, με χαμηλούς τόνους, πολύ διάβασμα και ακόμη περισσότερη δουλειά, ο Συριανός μεταδιδακτορικός ερευνητής του Εργαστηρίου Ιστολογίας - Εμβρυολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών Γιάννης Σπ. Πατέρας, που για πολλά χρόνια υπηρέτησε στο «Λαϊκό» Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών και στο Γενικό Αντικαρκινικό - Ογκολογικό Νοσοκομείο Αθηνών «Άγιος Σάββας», έκανε το όνειρό του πραγματικότητα και πριν λίγο καιρό αναγορεύτηκε επίκουρος καθηγητής στην Ιατρική Σχολή Αθηνών.

του Θεοδόση Δανάμπαση

Στο Εργαστήρι Ιστολογίας - Εμβρυολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, ο Γιάννης Σπ. Πατέρας και οι συνάδελφοί του εστιάζουν στην έρευνα τους για την καρκινογένεση και την εύρεση πρωτοκόλλων με δυνητικές θεραπευτικές προεκτάσεις.

Στην προσπάθειά μας να επικοινωνήσουμε μαζί του έτσι ώστε να μάθουμε περισσότερες πληροφορίες, πολύ σεμνά και ταπεινά δέχτηκε να κάνει μόνο ένα σχόλιο, ότι δηλαδή για τον ίδιο αποτελεί τον καρπό μια επίπονης 15ετούς προσπάθειας, η οποία για να μετουσιωθεί σε μια σημαντική πράξη πρέπει να αποδώσει και ένα κοινωνικό έργο, τη μορφή του οποίου δεν θέλησε να μας αποκαλύψει αφού αποτελεί μέρος των επόμενων σχεδίων του.

Το γεγονός, πάντως, ότι ένας ακόμη Συριανός - όπως πολλοί άλλοι που μένουν στην αφάνεια - ακολουθεί ακαδημαϊκή καριέρα, αποτελώντας πρότυπο για πολλούς μαθητές - σπουδαστές που θέλουν να επιτύχουν μια ανάλογη πορεία, μεταλαμπαδεύει σε όλους το μήνυμα ότι το πιο σημαντικό απ' όλα είναι να κυνηγάς κανείς επίμονα τα όνειρά του και παράλληλα αποτελεί πηγή ελπίδας που αφήνει ένα θετικό αποτύπωμα και μια αίσθηση περηφάνιας στην συριανή κοινωνία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΣ

Το Φιλανθρωπικό Ίδρυμα «Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΑΣΙΩΝ» χορηγεί έξι (6) υποτροφίες σε πρωτεύοντες σπουδαστές Ανωτάτων Σχολών της Ελλάδος Πανεπιστημιακού Τομέα, οίτινες έχουν αποφοιτήσει από Δημόσια Λύκεια, με κριτήριο το βαθμό Απολυτηρίου Λυκείου και το βαθμό Απολυτηρίου Λυκείου και το βαθμό προαγωγής τους από το προηγούμενο στο επόμενο εξάμηνο σπουδών, ως και σε πρωτεύοντες αποφοίτους των Δημοσίων Λυκείων με κριτήριο τον βαθμό Απολυτηρίου Λυκείου και το βαθμό εισαγωγής τους στις σχολές.

Οι υποψήφιοι πρέπει να κατάγονται από τα νησιά Κάσο ή Σύρο και να είναι παιδιά εν ενεργεία ή συνταξιούχων ναυτικών.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στους ενδιαφερομένους από τα γραφεία του Ιδρύματος τηλ. 210 32 42 952.

Αθήνα 25-8-2017

Η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Σφραγίδα του Ιδρύματος

Έφη (Ευσταθία) Κ. Στεργιοπούλου

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

1/10 Έως 31/12/2017

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ Δ/στης εταιρείας ΑΙΓΕΑΣ ΑΜΚΕ	€ 1000	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΡΟΥΣΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Πρόεδρος εταιρείας REVOIL	€ 500	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΓΑΒΑΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Βασιλείου.	€ 30	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΜΠΕΛΤΣΕΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	€ 50	Στη Μνήμη Γονέων του Χρήστου, Γεσθημανής και συζύγου του Αναστασίας
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ	€ 50	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΣΥΓΚΕΝΤΩΘΗΚΑΝ ΑΝΤΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΥ ΤΣΑΓΚΡΙΝΟΥ	€ 60	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΠΕΝΘΗ

Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στο Χρυσό Δελφών όπου διέμενε ο συμπατριώτης και μέλος μας Μανώλης Παύλου.

Απεβίωσε στη Σύρο το μέλος μας Ιωάννης Λαιμός.

Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στο κοιμητήριο Ζωγράφου η Δέσποινα Μαρκουϊζου – Τσαγκρινού, από τα παλαιότερα μέλη του Συνδέσμου.

Απεβίωσε στη Αθήνα όπου διέμενε η συμπατριώτισσα, μέλος μας και Συγγραφέας Λουκία Στεφάνου – Μορφιάδου.

Απεβίωσε στη Αθήνα όπου διέμενε και ετάφη στο κοιμητήριο Παπάγου στις 13/12, η συμπατριώτισσα Ευαγγελία (Λία) Ραφομανίκη, το γένος Νομικού, παλαιό μέλος μας και επί σειρά ετών διατελέσασα μέλος του Δ.Σ του Συνδέσμου.

Θερμά συλλυπούμεθα τους οικείους των.

Η ΜΠΑΛΑΝΤΑ ΤΗΣ ΦΘΟΡΑΣ

Του Τάκη Κυριτσόπουλου

Όλα μετατοπίζονται δυτικά
στο ίδιο στόχαστρο μέσα.
Τα περιστέρια του στοιχειωμένου καμπαναριού
καθώς εισπνέουν τη λιακάδα.
Ο λυράρης με το εξάσφαιρο τραγούδι.
Η παιδικότητα των λουλουδιών και των θάμνων.
Οι ομορφιές, που δεν προσέξαμε.
Η μονήρης γυναίκα καθώς λυγάει κάτω
απ' το βάρος των γενέθλιων κεριών της.
Και τ' ασβεστωμένα σκαλοπάτια της ανηφόρας μας,
όμοια με πλήκτρα πιάνου !

Όλα στροβιλίζονται άηχα προτού ξεθωριάσουν.
Οι άδικες βροχές.
Οι δυσβάταχες Κυριακάδες
ενός Απρίλη χωρίς παράσημα.
Οι άγραφτες καρδιές νέων.
Οι αναπαραστάσεις, πάνω στο αβάκιο,
των μικρών καθημερινών μας θανάτων.
Οι αδικίες, που μας πότιζαν την κραυγή.
Οι ηλιαχτίδες, που μας παρακάμψανε.
Οι τυμπανοκρουσίες, που ηχήσανε στις παρελάσεις μας.
Οι μπόρες, που δεν μετριάσανε τους πυρετούς μας.
Και τα τρία λιγνά κυπαρίσσια στο κοιμητήρι,
πιστά λες, αντίγραφα του πανικού μας.

Ο ήλιος θα κατεβαίνει την ξαρτόσκαλα,
όλα θα νιώθουνε την ανάγκη του άστρου.
Και τα άνυδρα νησιά μας με τις ουλές τις βράχων,
Και οι ομιλίες των κυμάτων,
Και κείνο, το τοσοδά συννεφάκι,
που διαψεύδει τον ήλιο.
Και του φουγάρου το θυμίαμα.
Και του γλάρου το φευγαλέο καθρέφτισμα στο κύμα.
Και του φάρου το φωτοστέφανο.
Και τα λευκά θαλασσόκρινα
Πάνω στους επιπλέοντες κορμούς δένδρων.
Και ο γερασμένος ναυτικός του ψαροκαφενέ,
Που αργοπίνει τη ρακί του και σκούζει:
«Βοήθειαααα, ο ΧΡΟΝΟΣ...»

Γιορταστικό

Από τον Δημήτρη Βόϊκο

Πολλές Ευχές, είναι γραμμένες σε χαρτιά,
γερά μ' ένα καρφί επάνω, καρφωμένες.
Ναύτες στην πλώρη μας, βιράρουν τις καδένες
σαλπάρουμε, παραμονή Πρωτοχρονιάς.

Πνιχτά, Χρόνια Πολλά..., μεσάνυχτα αντηχούνε
κι έχομε πάρει κλίση δέκα αριστερά,
μα πόσα μίλια, απέχει το Ulsan..., ψυχρά
ντρέπονται απόψε όλοι, τώρα... να μας πούνε.

Γλυκά..., στις Όστριας το χάδι μέσα πάμε,
σαν αη-Βασιλιάτικο παιχνίδι φωτεινό.
Για μπουναμά..., μια χούστα αγέρα στεριανό,
σε φάκελο γιορταστικό..., σφιχτά κρατάμε...!
Στην Ειρήνη Δράκου

=====

Νοσταλγία

Από τον Δημήτρη Βόϊκο

Στο μολυβί τ' Ατλαντικού, αλλάζεις χρώμα
αγγελικά, αφέντρα μάγισσα, θωρείς.
Πάνω σε χάρτη ναυτικό ψάχνεις ακόμα,
με διπαράλληλο σπασμένο να με βρεις.

Πες μου... πως βρέθηκες, μέσα σ' αυτή τη πόρα
έτσι διάφανη με πούσι, βιβλική!
Τράμπα..., με μίλια ναυτικά να κάνεις τώρα,
τα σκορπισμένα μου τα χρόνια δω κι εκεί!

Προικισμένοι κι ' άκληροι

(Ήποποτέρω θανάτοιο πεπρωμένον εστί». -Ομηρος)

Του Νίκου Σαλίβερου
Ξεκινήσαμε θνητοί,
κι' έρχονται γεράματα.
Συνεχίζουμε θνητοί,
ας μάθαμε και γράμματα.

Γράμματα, όνειρα, και σκληρή δουλειά,
ρυτίδες στο καθρέφτη κύματα ζωγράφισαν.
Κι' αλαζονεύονται πως έκοψαν τύχης τη θηλιά,
όσοι από μήτρα , με εύνοια οι μοίρες λάδωσαν.

Ξεκινάμε τη ζωή μ' αντοχή...
Οι τυχεροί άμοχθη ζωή διαβήκανε..
Συνεχάμε τη ζωή με' ανοχή...
Οι άτυχοι, σ άδερφών την απονιά πνιγήκανε.

Το νου, όσο και να τροχίζει η βλέψη
αμφίσημος είν' ο δρόμος στο «ασήμι».
Κι' αν νιόσοφο το «σύνδρομο» , φέρνει στη σκέψη,
πως ο ιδρός των «άθλιων» «Ίκτίνων» φτιάνει φήμη.

Γραμμένο είν' σε κάθε εποχή,
Ηρωες, προδότες κι' αρνητές να συνυπάρχουν.
Και κατατρώγει πάντα η ενοχή,
σε θύτες που συνείδηση ακόμα θα' χουν.

Οι φοβισμένοι κι' ατυχοι μες τους αιώνες,
τους «προικισμένους» τρέπουνε σ' απατεώνες.
Κι' όσοι το «χάρισμα» τους, 'κάναν αρετή,
με την αθανασία είναι η μνήμη τους δετή.

Γραμμένες είναι κι' οι άφατες συμπτώσεις,
κι' ας είπαν άλλοθι η μοίρα, στου νου τη φύτρα.
Θανάτου άκαιρου, αφθονούν οι περιπτώσεις
και στη ζωή, η μετριότητα κρατά τα σκήπτρα.

Κι' άπο φιλόσοφους γραμμένη μένει,
της όμορφης ζωής η παναλήθεια .
Λίγους ,του νου ελευθερία συνεπαίρνει
κι' οι πιότεροι τιμούν τα παραμύθια.

Του Τάκη Κυριτσόπουλου

